



Aula
Research

OAJ:n päättäjäkyselyn tulokset



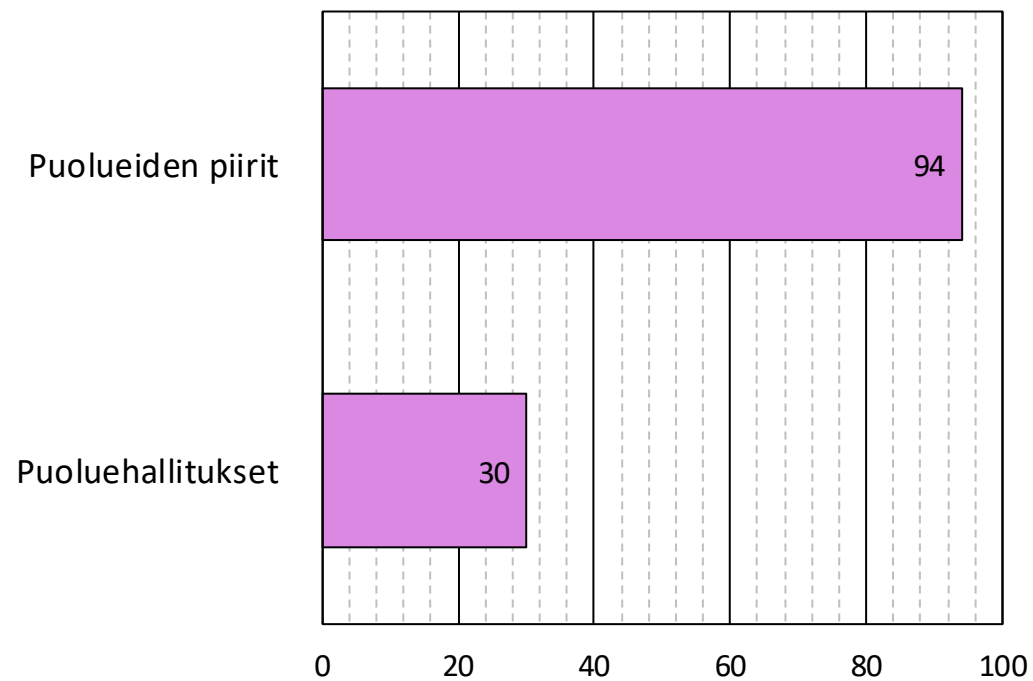
Taustaa tutkimuksesta

- Aula Research Oy toteutti OAJ:n toimeksiannosta kyselytutkimuksen poliittisille päättäjille
- Päättäjäselvityksen tavoitteena oli selvittää puolueiden kantoja koulutus- ja työmarkkinapoliittisiin kysymyksiin
- Kyselyn kohderyhmänä oli:
 - Puoluehallitukset
 - Puolueiden piirien puheenjohtajisto
- Kyselytutkimuksen otos kerättiin 14.4.–21.5.2026
 - Otos kerättiin sähköpostikyselyllä ja puhelinhaastatteluilla
 - Kyselykutsu lähetettiin 357 poliittiselle vaikuttajalle
- Kyselyyn vastasi yhteensä 110 henkilöä, jolloin vastausprosentiksi muodostui 31



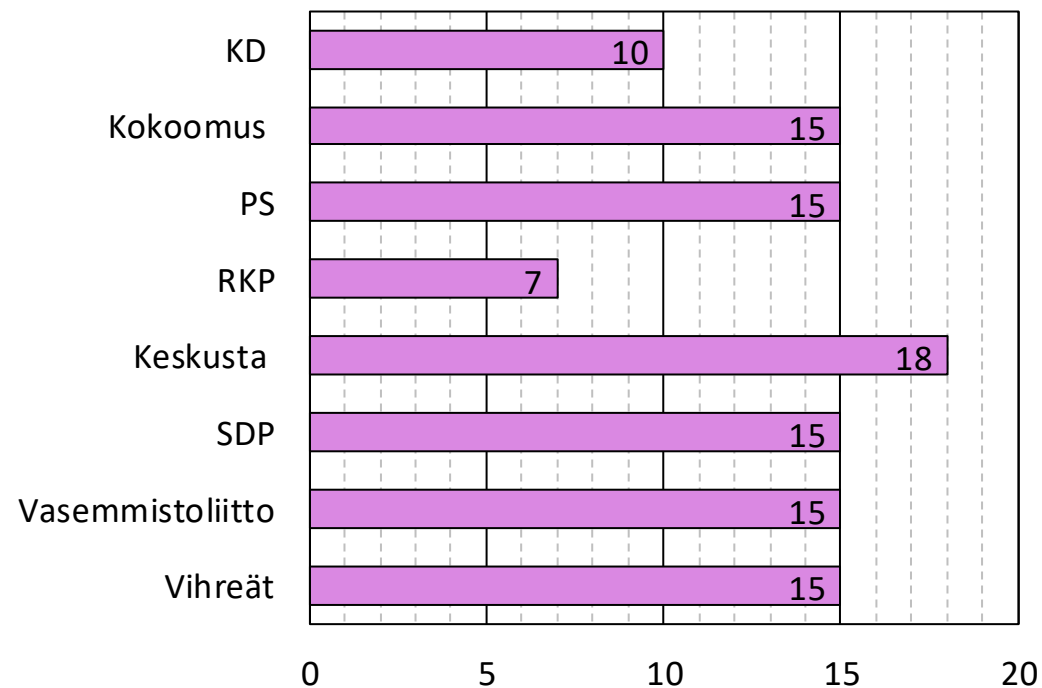
Taustatietoja vastaajista

Vastaajaryhmä



■ Kaikki vastaajat (n=110)

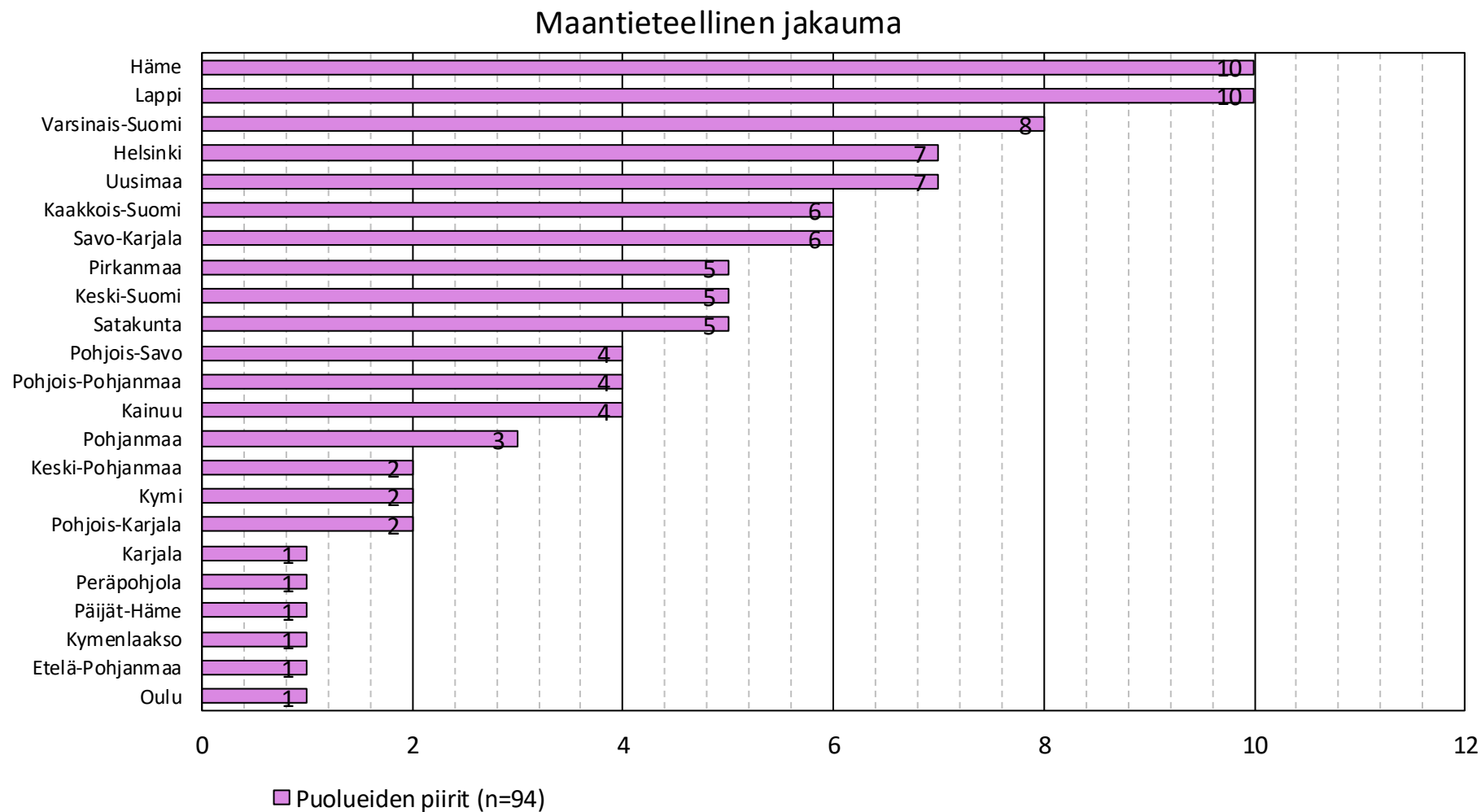
Puoluejakauma



■ Kaikki vastaajat (n=110)



Taustatietoja vastaajista



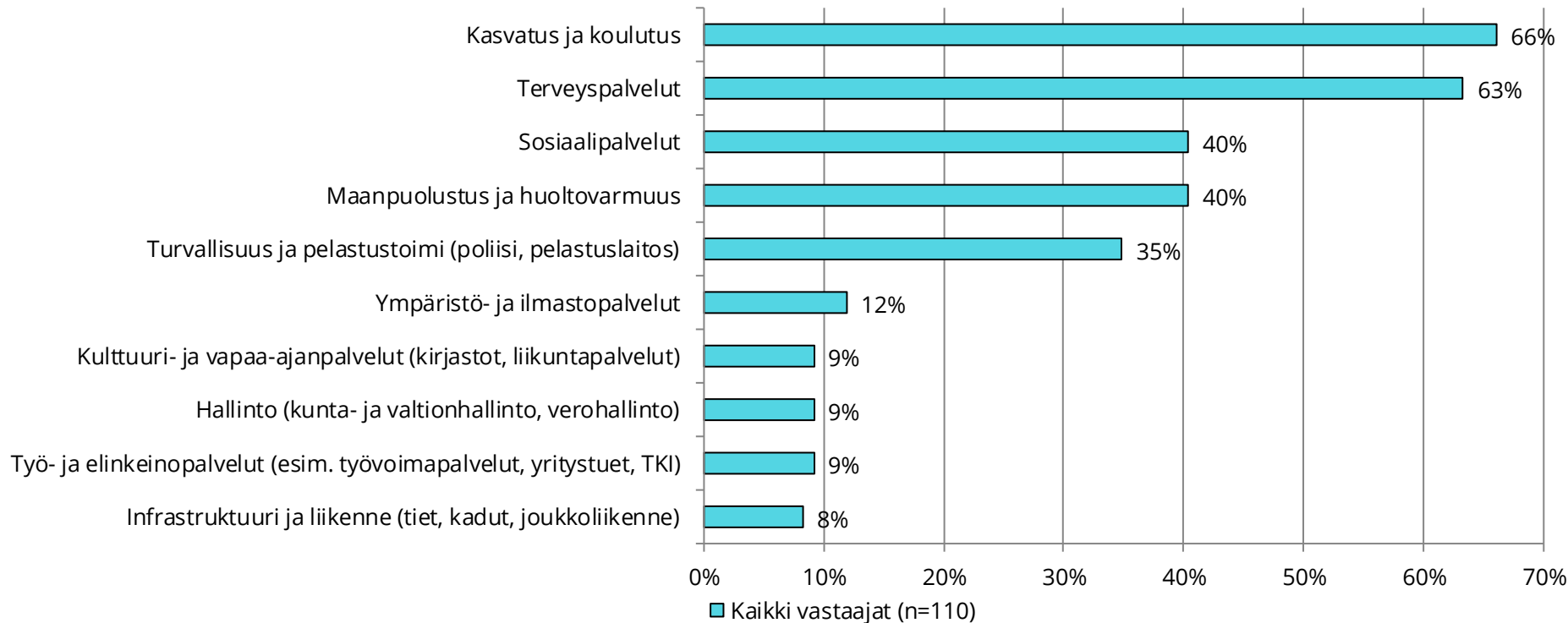
KOULUTUS JULKISENA PALVELUNA



Viimesijaiset leikattavat julkiset palvelut

Mitkä julkisen sektorin palvelut ovat mielestäsi tärkeimmät priorisoida sopeutustilanteessa? Valitse enintään kolme (3) palvelua, joista tulisi leikata viimeisimpänä.

Kaikki vastaajat (n=110)



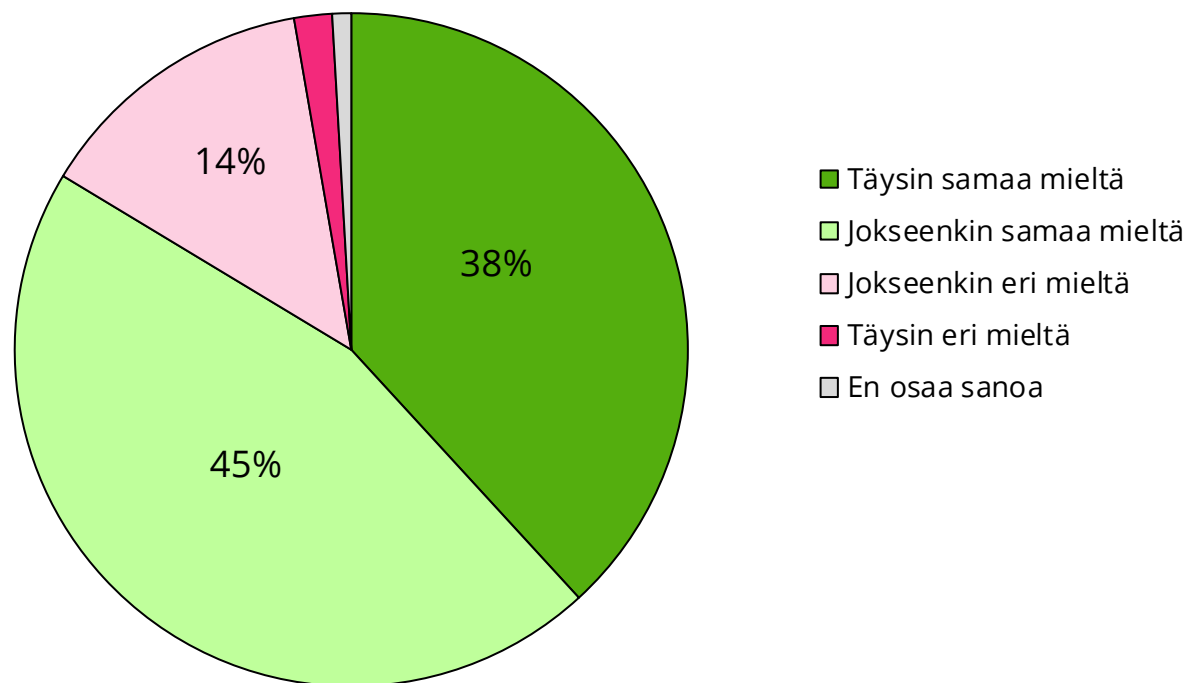
Viimesijaiset leikattavat julkiset palvelut

Mitkä julkisen sektorin palvelut ovat mielestäsi tärkeimmät priorisoida sopeutustilanteessa? Valitse enintään kolme (3) palvelua, joista tulisi leikata viimeisimpänä.	Kaikki vastaajat (n=110)	KD (n=10)	Kokoomus (n=15)	PS (n=15)	RKP (n=7)	Keskusta (n=18)	SDP (n=15)	Vasemmisto-liitto (n=15)	Vihreät (n=15)
Kasvatus ja koulutus	66 %	70 %	67 %	47 %	71 %	50 %	73 %	80 %	79 %
Terveyspalvelut	63 %	70 %	40 %	60 %	71 %	78 %	67 %	73 %	50 %
Sosiaalipalvelut	40 %	30 %	7 %	20 %	57 %	17 %	73 %	80 %	50 %
Maanpuolustus ja huoltovarmuus	40 %	70 %	73 %	73 %	14 %	56 %	13 %	0 %	14 %
Turvallisuus ja pelastustoimi (poliisi, pelastuslaitos)	35 %	50 %	53 %	40 %	29 %	56 %	20 %	7 %	21 %
Ympäristö- ja ilmastopalvelut	12 %	0 %	0 %	7 %	29 %	0 %	0 %	20 %	50 %
Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut (kirjastot, liikuntapalvelut)	9 %	0 %	13 %	13 %	14 %	6 %	7 %	20 %	0 %
Hallinto (kunta- ja valtionhallinto, verohallinto)	9 %	0 %	7 %	13 %	14 %	11 %	13 %	7 %	7 %
Työ- ja elinkeinopalvelut (esim. työvoimapalvelut, yritystuet, TKI)	9 %	10 %	13 %	7 %	0 %	6 %	27 %	0 %	7 %
Infrastruktuuri ja liikenne (tiet, kadut, joukkoliikenne)	8 %	0 %	13 %	20 %	0 %	11 %	0 %	7 %	7 %

Koulutus viimesijaisena leikkauskohteena

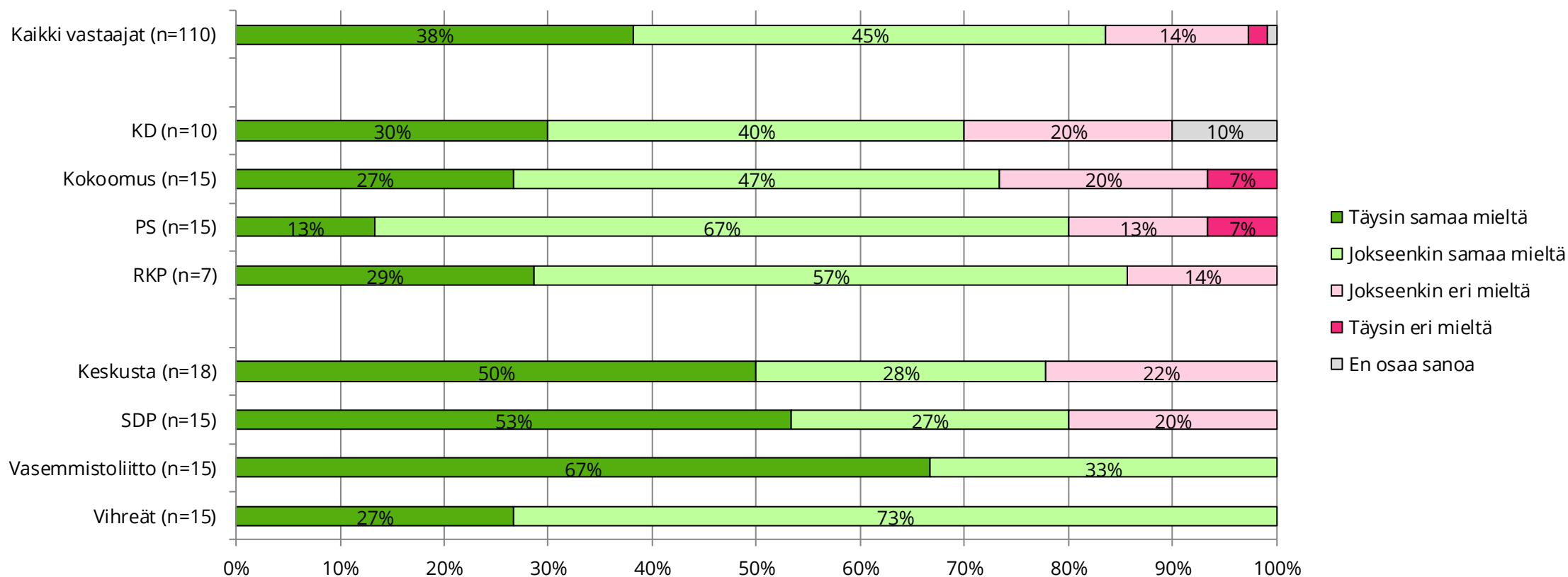
**Miten suhtaudut seuraavaan väittämään?
Koulutuksen tulisi mielestäni olla julkisen talouden sopeutustoimissa
viimesijainen leikkauskohde**

Kaikki vastaajat (n=110)



Koulutus viimesijaisena leikkauskohteena

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Koulutuksen tulisi mielestäni olla julkisen talouden sopeutustoimissa viimesijainen leikkauskohde



KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN

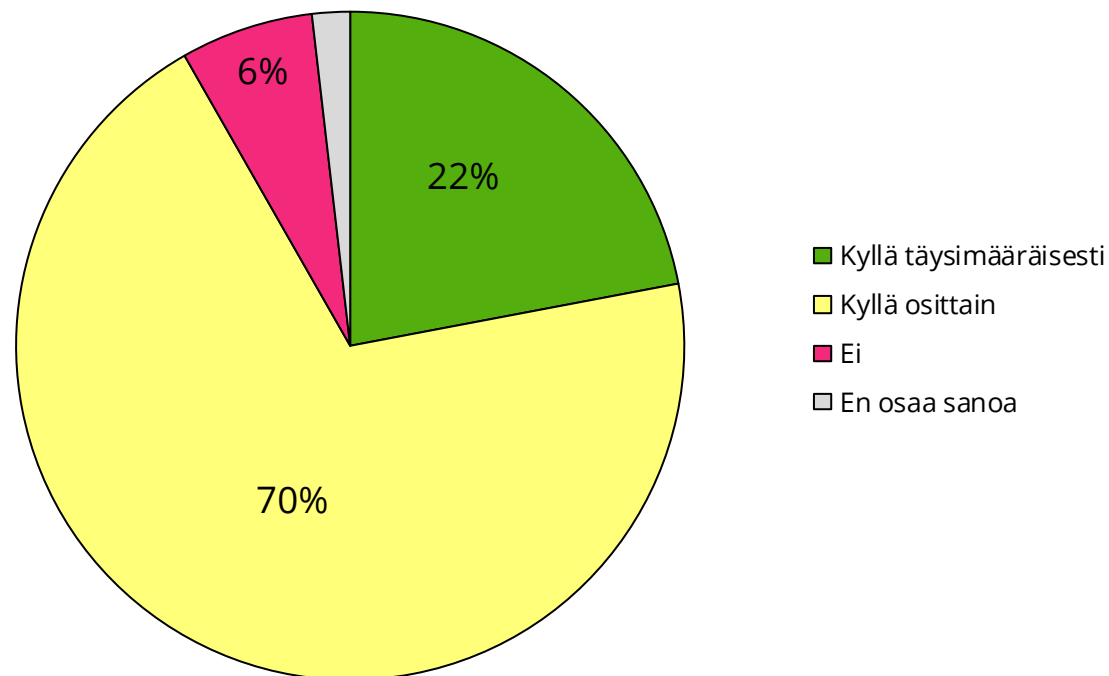


Opetuksen ja koulutuksen laadun parantaminen

Johdanto: *Ikäluokat pienenevät voimakkaasti, samaan aikaan oppimistulokset heikkenevät.*

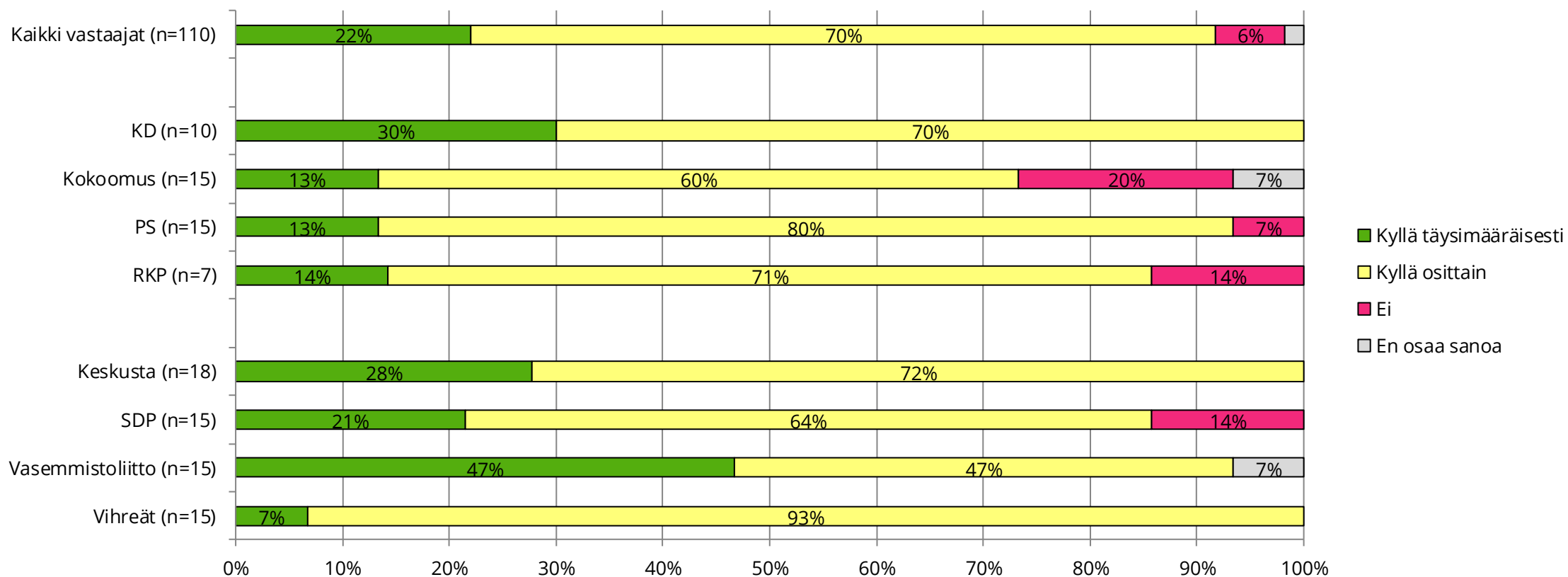
Tulisiko ikäluokkien pienenemisestä vapautuvat rahat kohdentaa opetuksen ja koulutuksen laadun parantamiseen?

Kaikki vastaajat (n=110)



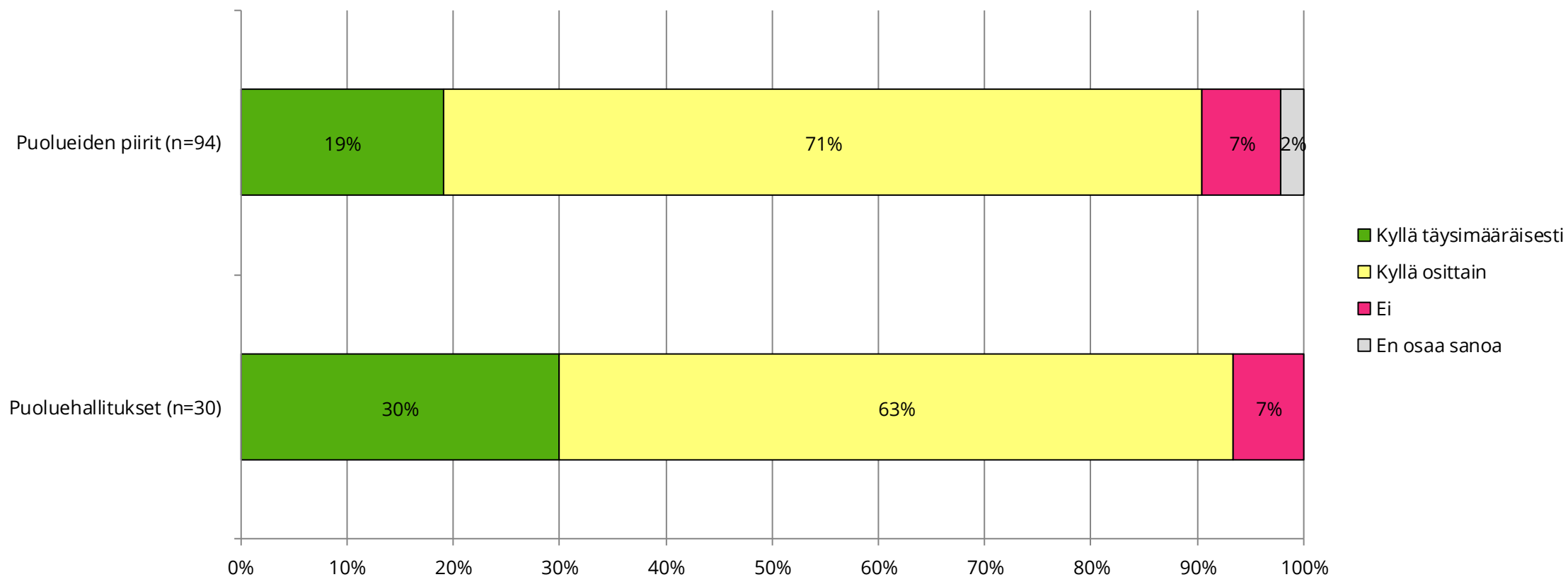
Opetuksen ja koulutuksen laadun parantaminen

Tulisiko ikäluokkien pienenemisestä vapautuvat rahat kohdentaa opetuksen ja koulutuksen laadun parantamiseen?



Opetuksen ja koulutuksen laadun parantaminen

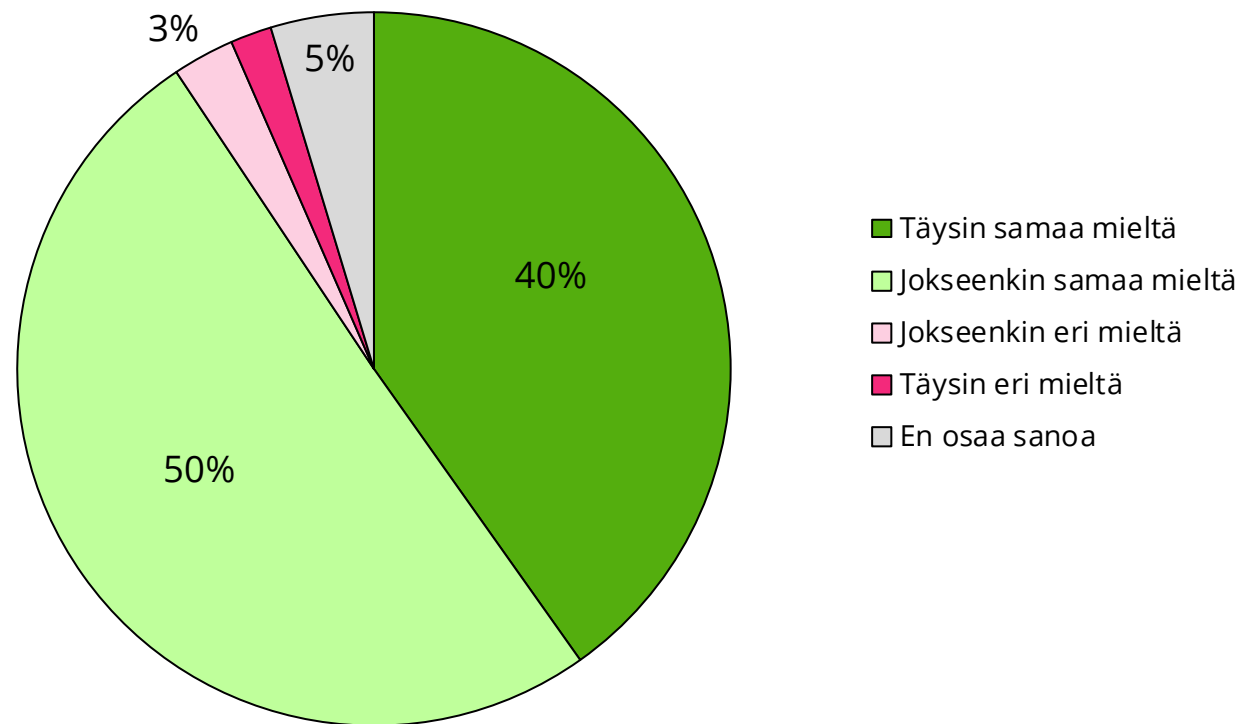
Tulisiko ikäluokkien pienenemisestä vapautuvat rahat kohdentaa opetuksen ja koulutuksen laadun parantamiseen?



Koulutuksen pitkän aikavälin kehittäminen

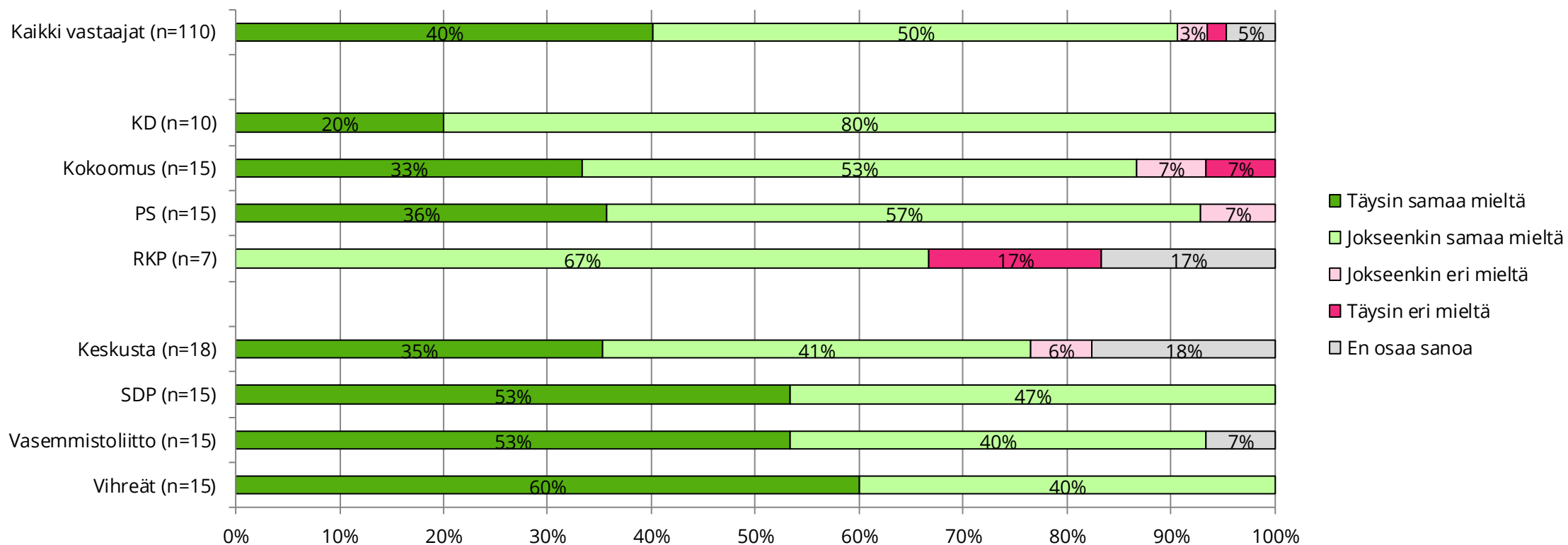
**Miten suhtaudut seuraavaan väittämään?
Osaamis- ja koulutustason nostamiseksi pitäisi luoda pitkän aikavälin suunnitelma koko
koulutusketjun kehittämistä koskien**

Kaikki vastaajat (n=110)



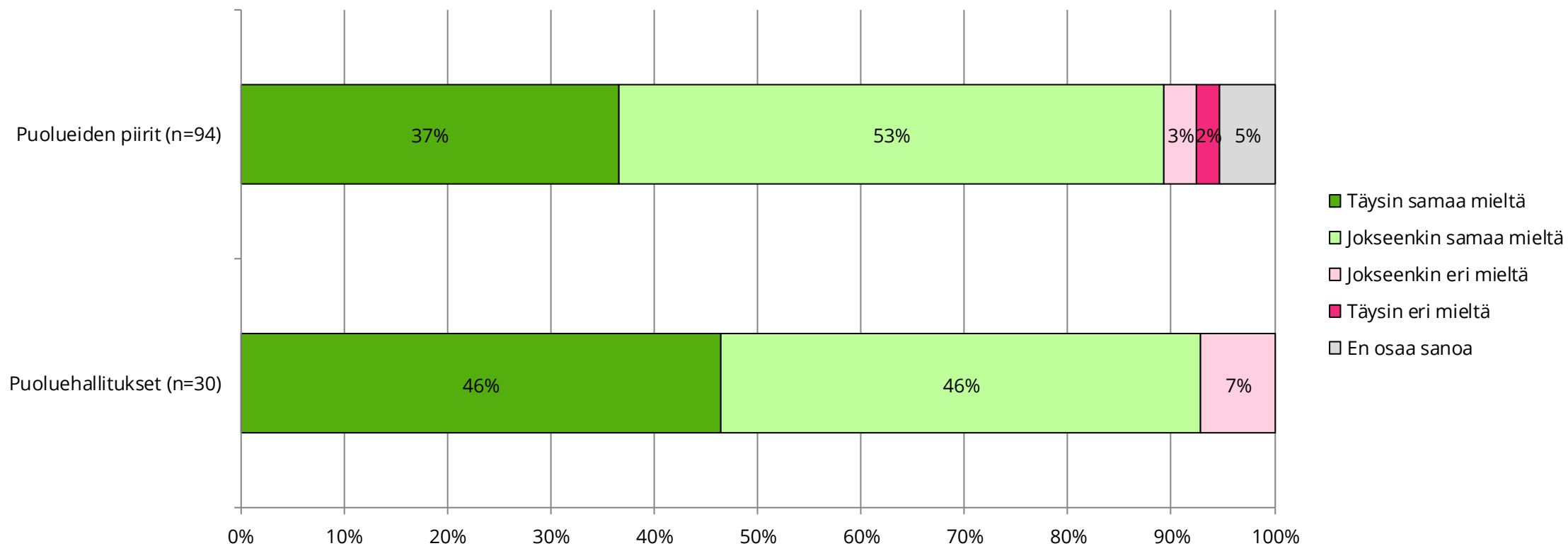
Koulutuksen pitkän aikavälin kehittäminen

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Osaamis- ja koulutustason nostamiseksi pitäisi luoda pitkän aikavälin suunnitelma koko koulutusketjun kehittämistä koskien



Koulutuksen pitkän aikavälin kehittäminen

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Osaamis- ja koulutustason nostamiseksi pitäisi luoda pitkän aikavälin suunnitelma koko koulutusketjun kehittämistä koskien

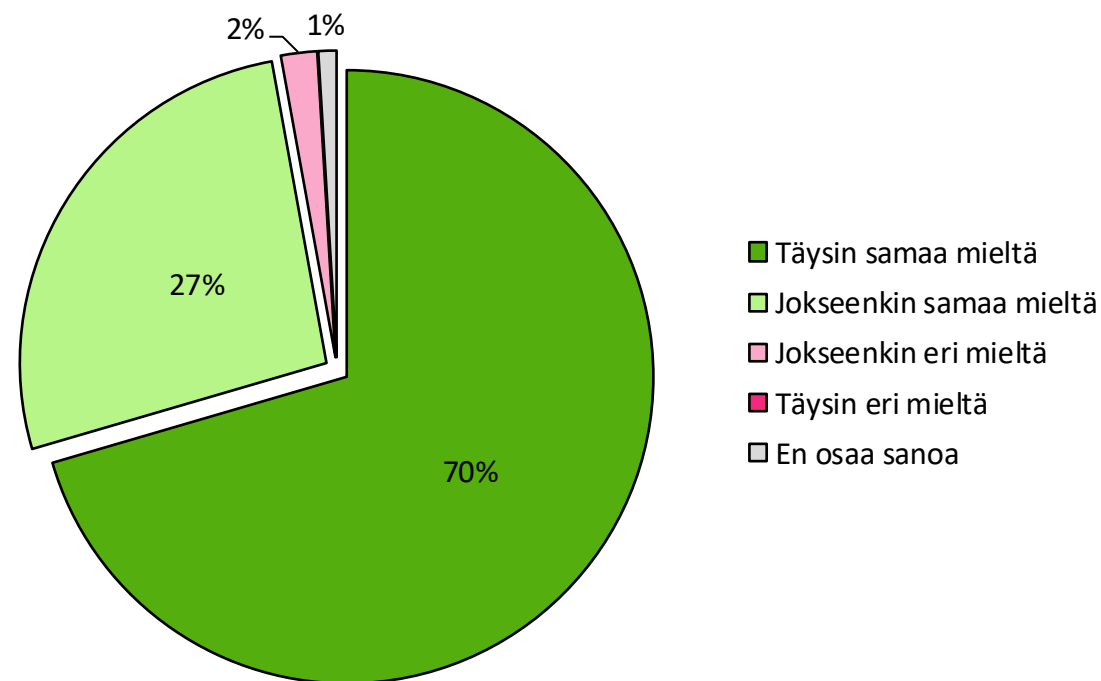


Kielen oppimisen vahvistaminen

Johdanto: Opetuskielen (suomi/ruotsi) hallinta on välttämätön edellytys opinpolulla menestymiselle. Nykyisin monet oppijat käyvät opinpolkuaan vuosien ajan puutteellisella opetuskielen taidolla.

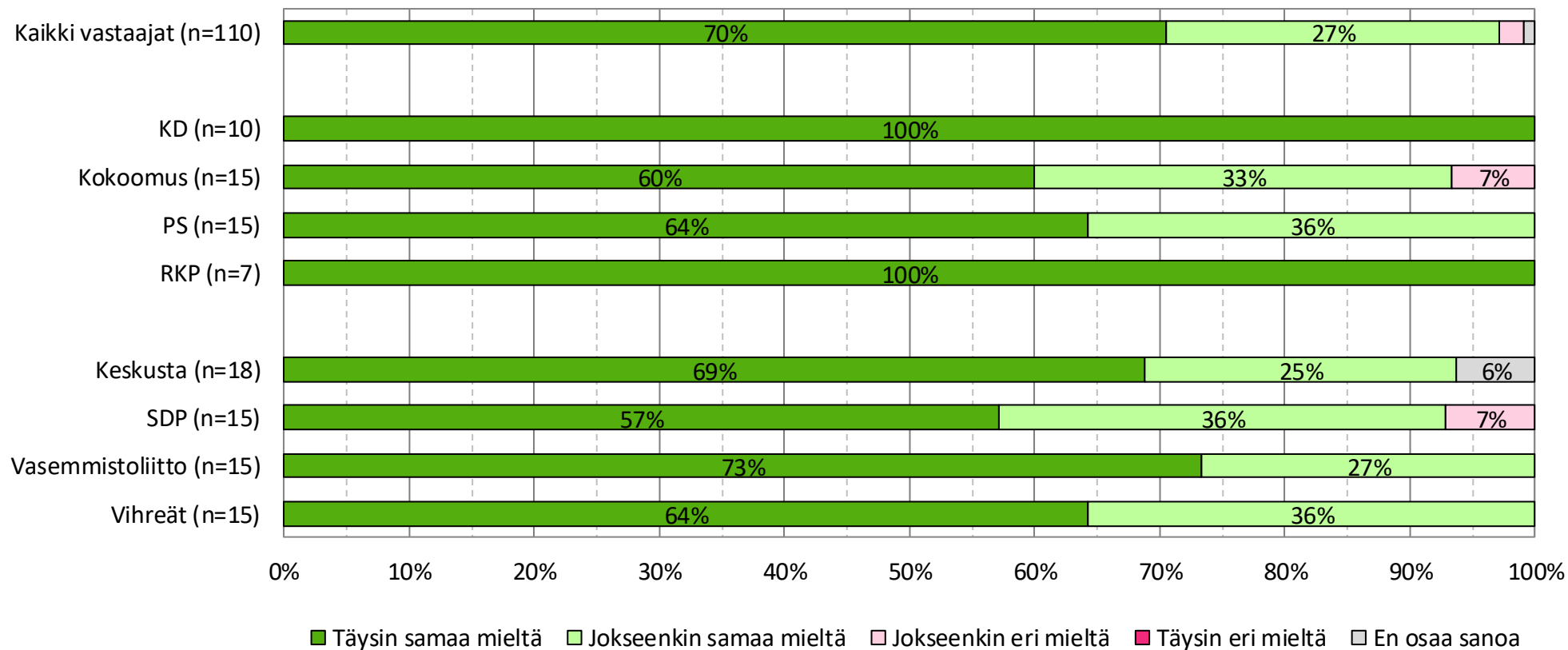
Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Kielenoppimista tulisi vahvistaa, jotta jokaiselle oppijalle varmistetaan riittävä opetuskielen hallinta opinpolun ensimmäisten vuosien aikana.

Kaikki vastaajat (n=110)



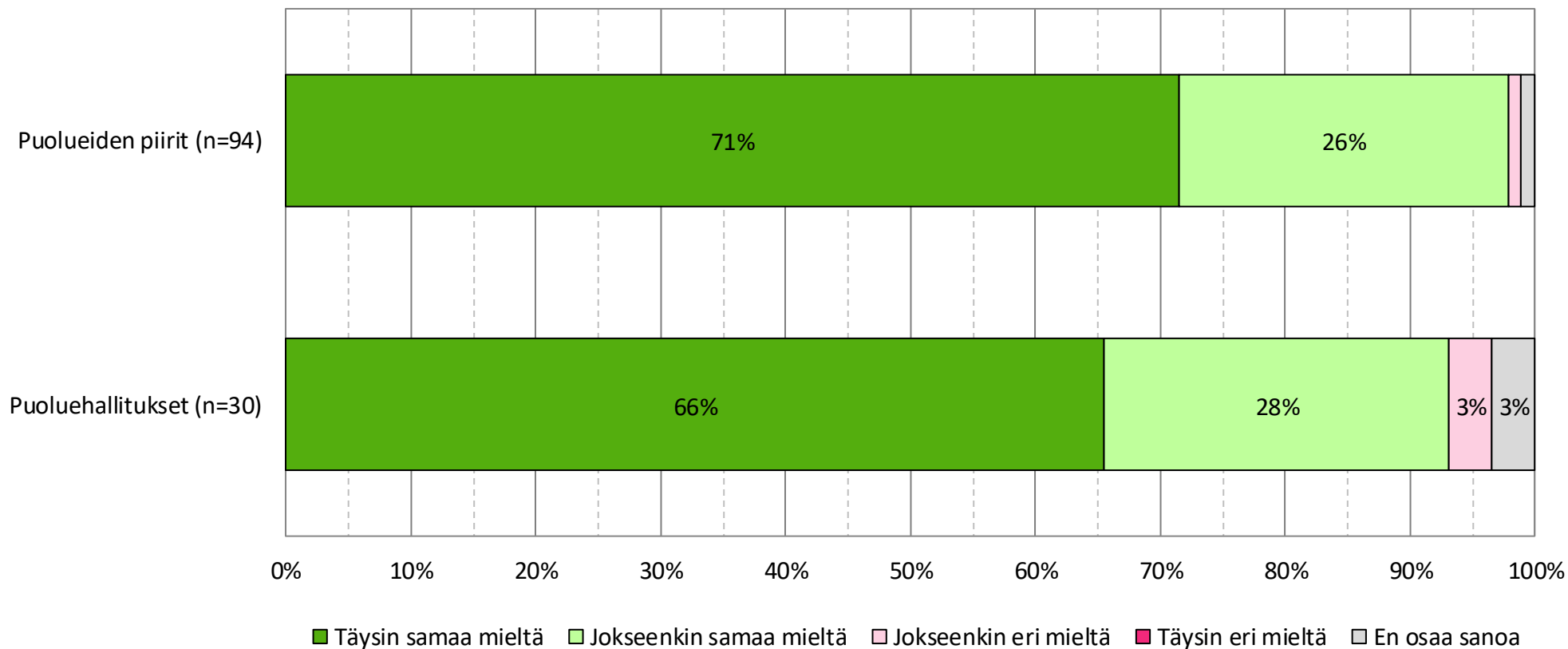
Kielen oppimisen vahvistaminen

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Kielenoppimista tulisi vahvistaa, jotta jokaiselle oppijalle varmistetaan riittävä opetuskielen hallinta opinpolun ensimmäisten vuosien aikana.



Kielen oppimisen vahvistaminen

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Kielenoppimista tulisi vahvistaa, jotta jokaiselle oppijalle varmistetaan riittävä opetuskielen hallinta opinpolun ensimmäisten vuosien aikana.



OPETTAJIEN OSAAMINEN JA TYÖOLOJAT

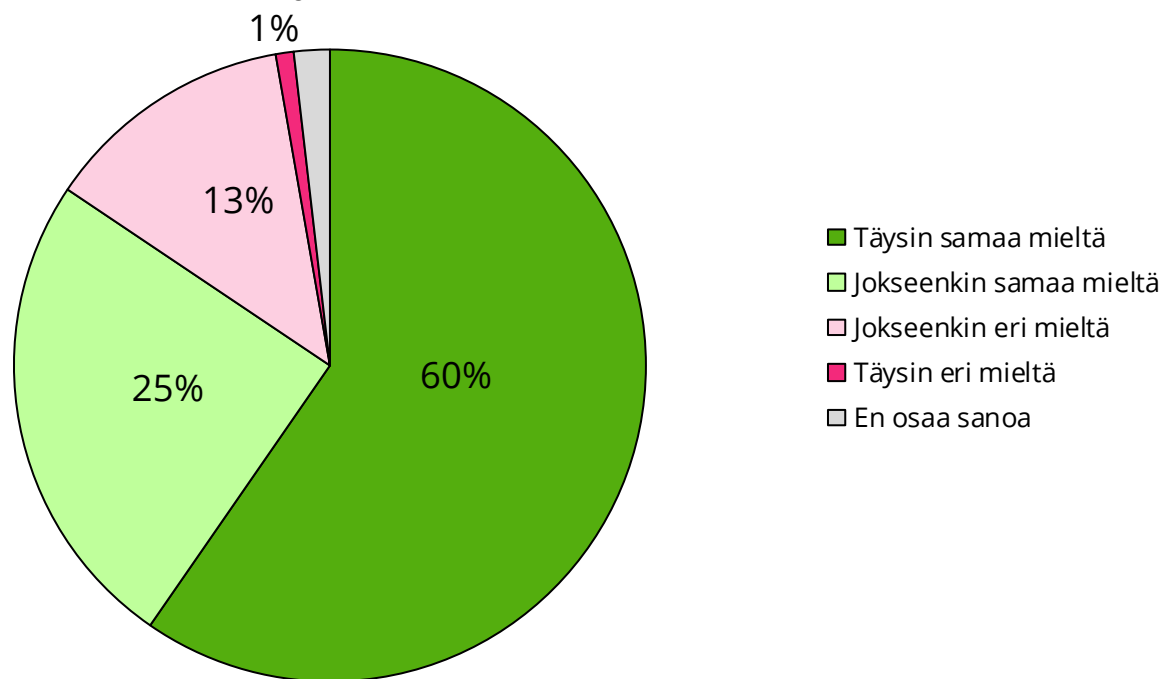


Opetuksen ja kasvatuksen kelpoisuusvaatimukset

Johdanto: *Suomalainen koulutusjärjestelmä on ollut varsin kustannustehokas, laadunvarmistus ei perustu raskaaseen tarkastusjärjestelmään, vaan kasvatuksen ja opetuksen laadusta vastaavat korkeasti koulutetut ja pedagogisesti kelpoiset opettajat sekä esihenkilöt.*

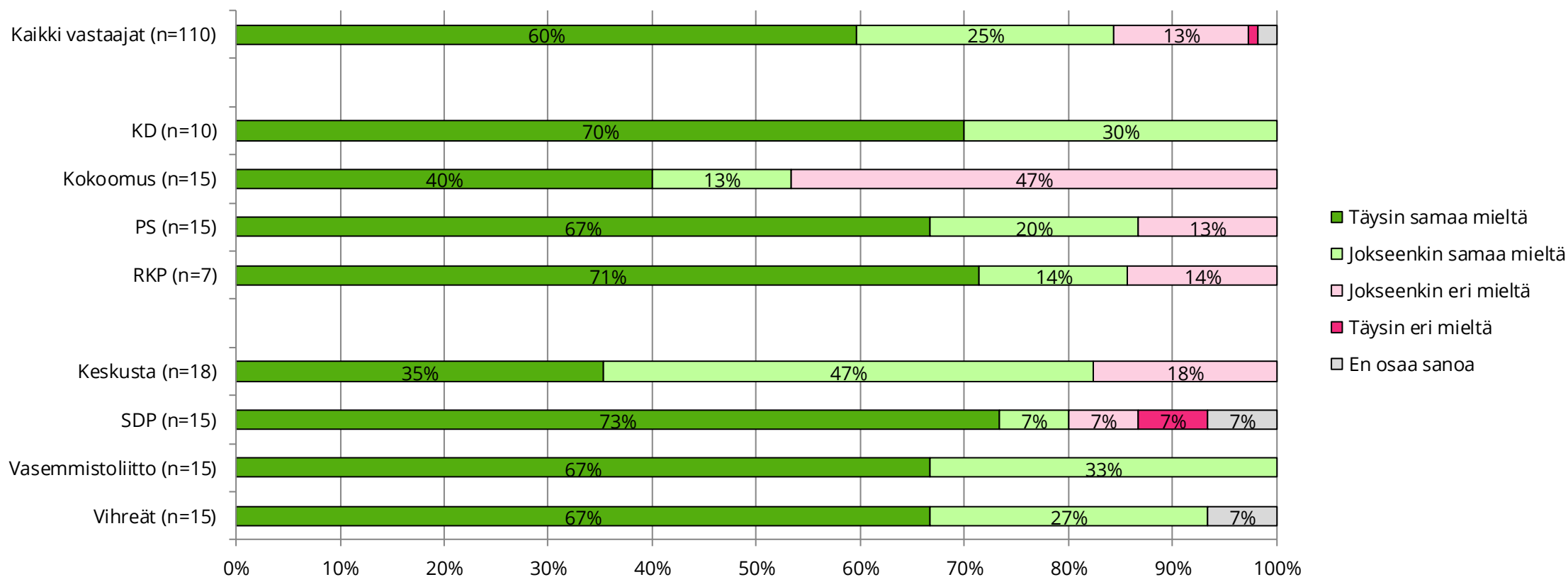
Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Opetuksen ja kasvatuksen laadun varmistamiseksi nykyisiä kelpoisuusvaatimuksia ei tule väljentää.

Kaikki vastaajat (n=110)



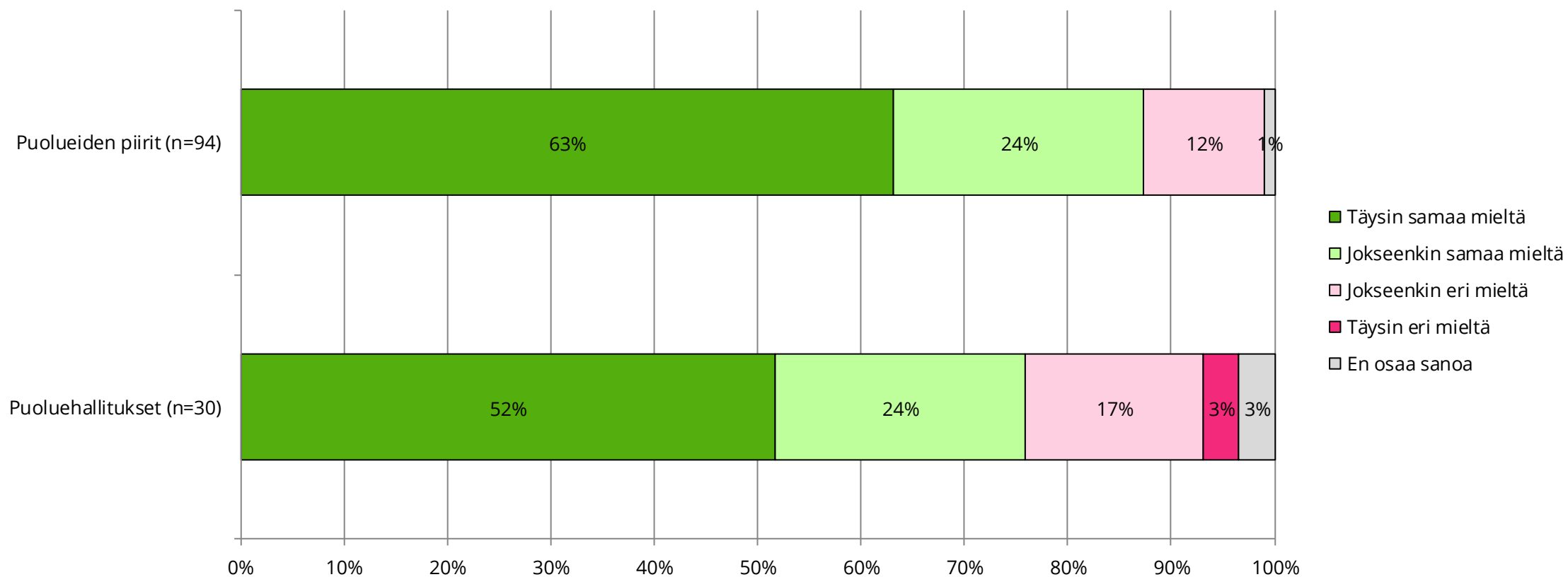
Opetuksen ja kasvatuksen kelpoisuusvaatimukset

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Opetuksen ja kasvatuksen laadun varmistamiseksi nykyisiä kelpoisuusvaatimuksia ei tule väljentää.



Opetuksen ja kasvatuksen kelpoisuusvaatimukset

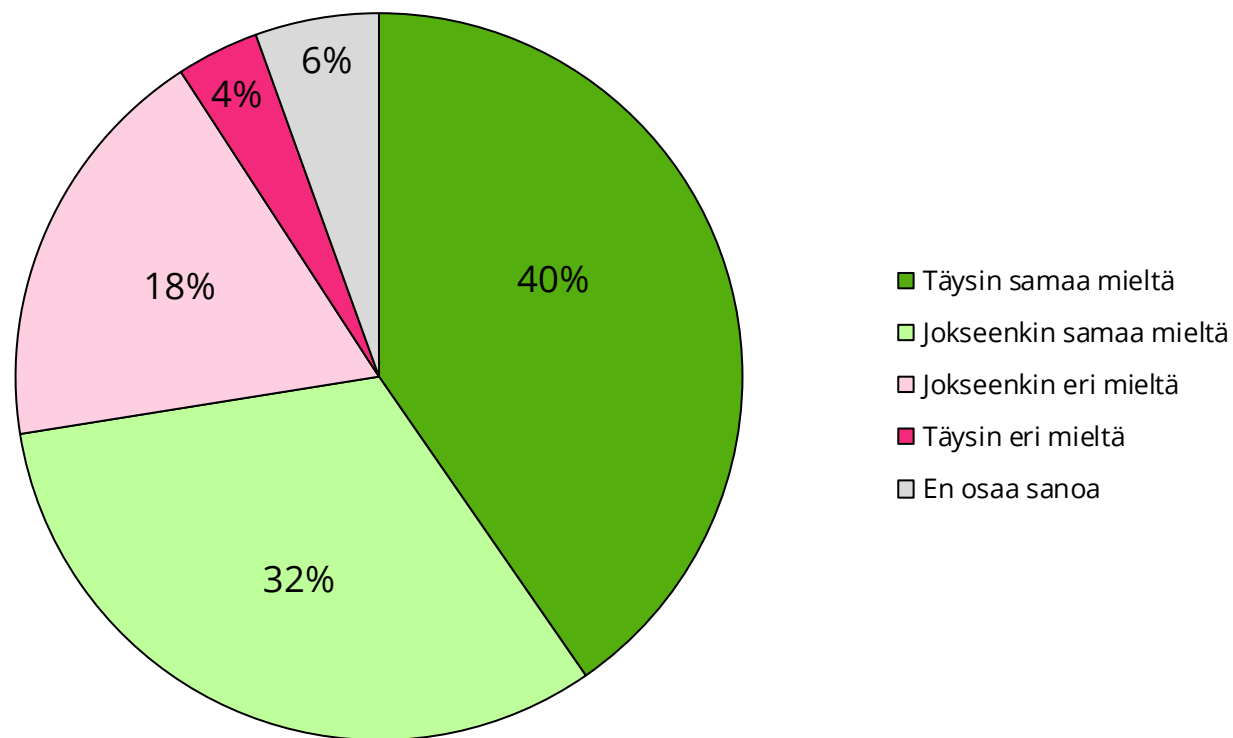
Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Opetuksen ja kasvatuksen laadun varmistamiseksi nykyisiä kelpoisuusvaatimuksia ei tule väljentää.



Opettajien täydennyskoulutus työajalla

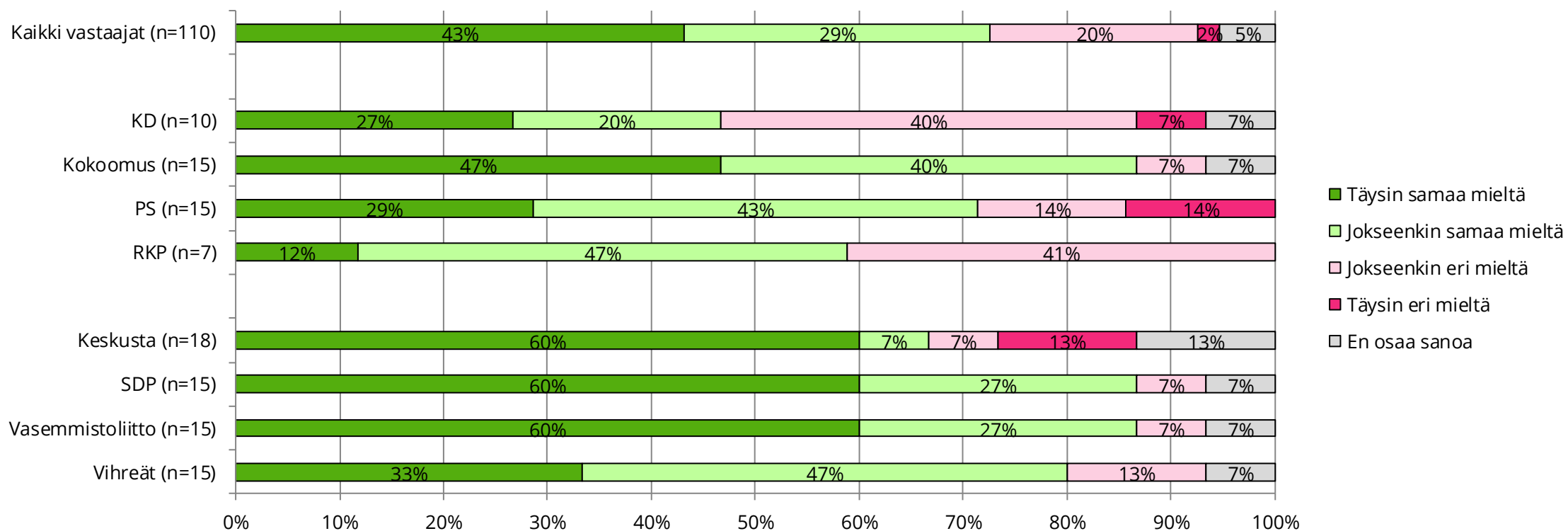
Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Opettajien ajantasainen osaaminen on turvattu säätelemällä velvollisuus täydennyskoulutukseen työajalla

Kaikki vastaajat (n=110)



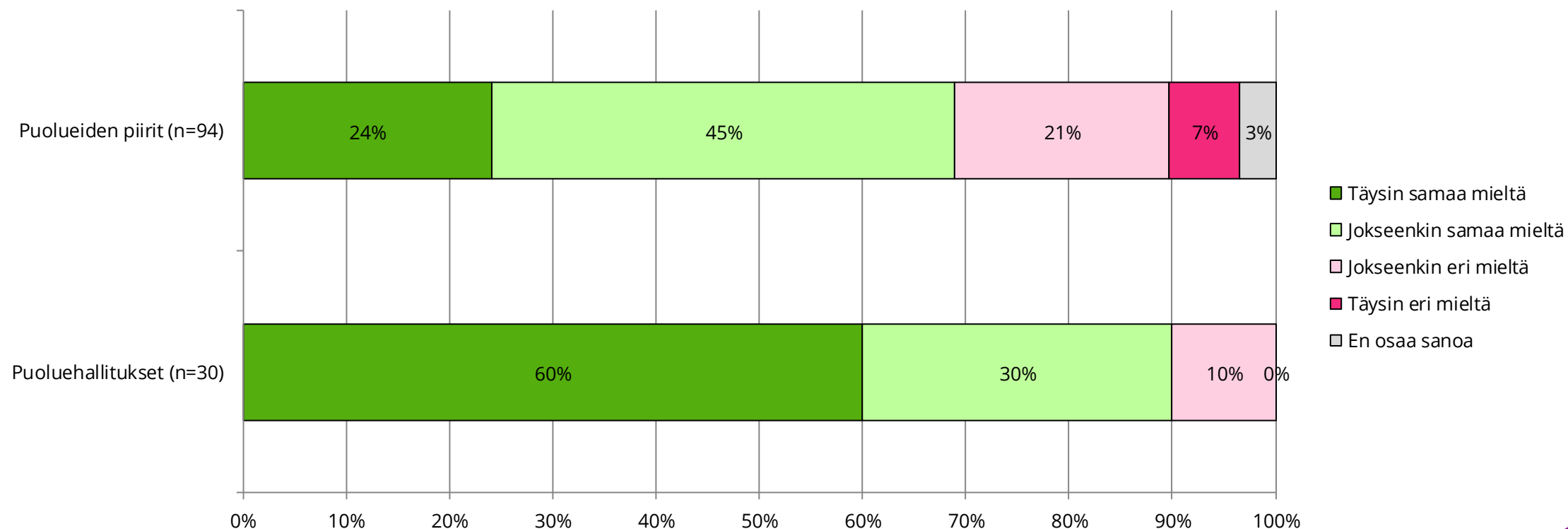
Opettajien täydennyskoulutus työajalla

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Opettajien ajantasainen osaaminen on turvattava säätämällä velvollisuus täydennyskoulutukseen työajalla



Opettajien täydennyskoulutus työajalla

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Opettajien ajantasainen osaaminen on turvattava säätämällä velvollisuus täydennyskoulutukseen työajalla

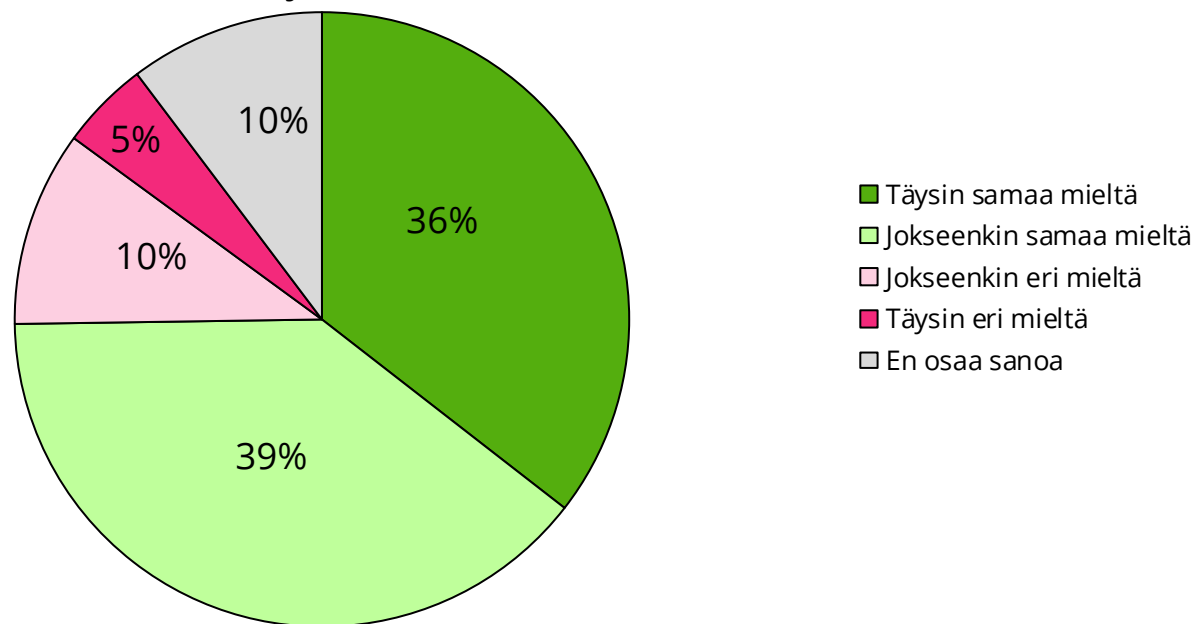


Valtakunnallinen opettajarekisteri

Johdanto: Lapsimäärien vähentyessä tarvitaan ajantasaista ennakoitietoa siitä, kuinka paljon opettajia eri alueille ja tehtäviin tarvitaan tulevaisuudessa. Tällä hetkellä tällaista kokonaiskuvaa ei ole. Valtakunnallinen opettajarekisteri tarjoaisi ajantasaisen tiedon opettajien kelpoisuuksista, alueellisesta työvoimatarpeesta ja alalta poistumisesta. Tällainen kokonaiskuva on tarpeen, jotta opettajankoulutuksen määrää ja lisäkelpoisuuksien tarpeita voidaan suunnitella pitkäjänteisesti.

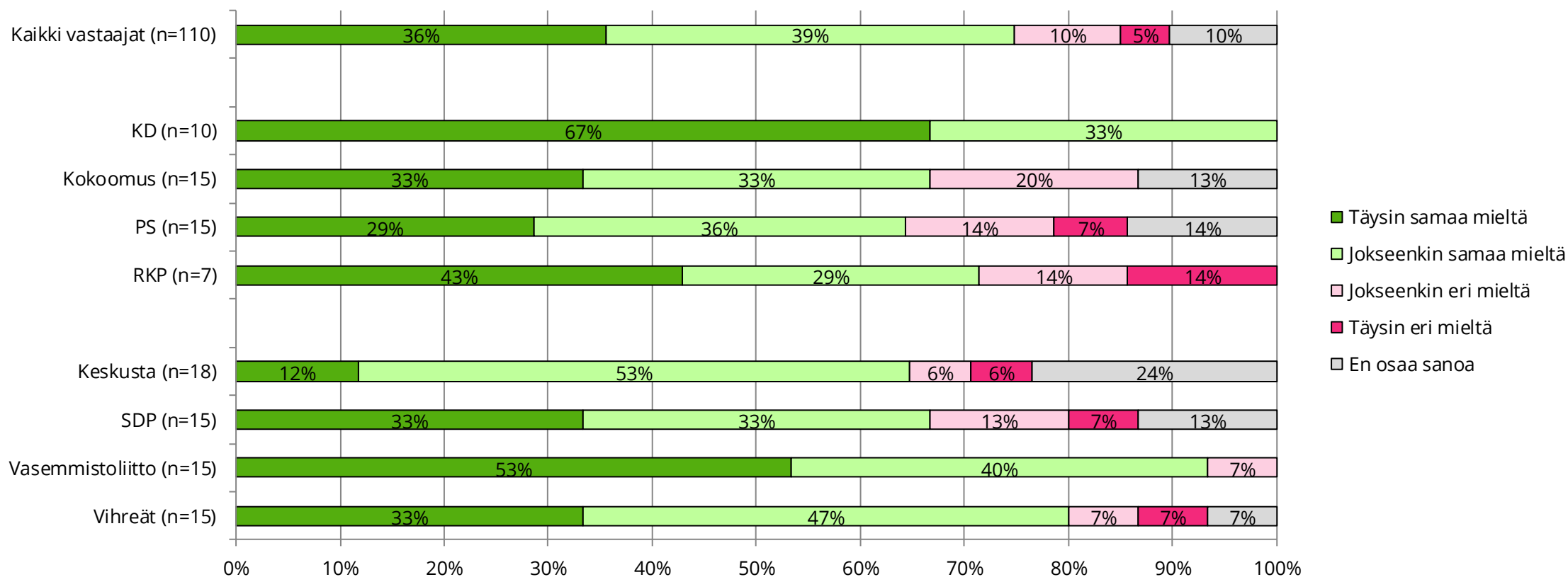
Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Pidän tarpeellisena valtakunnallisen opettajarekisterin perustamista

Kaikki vastaajat (n=110)



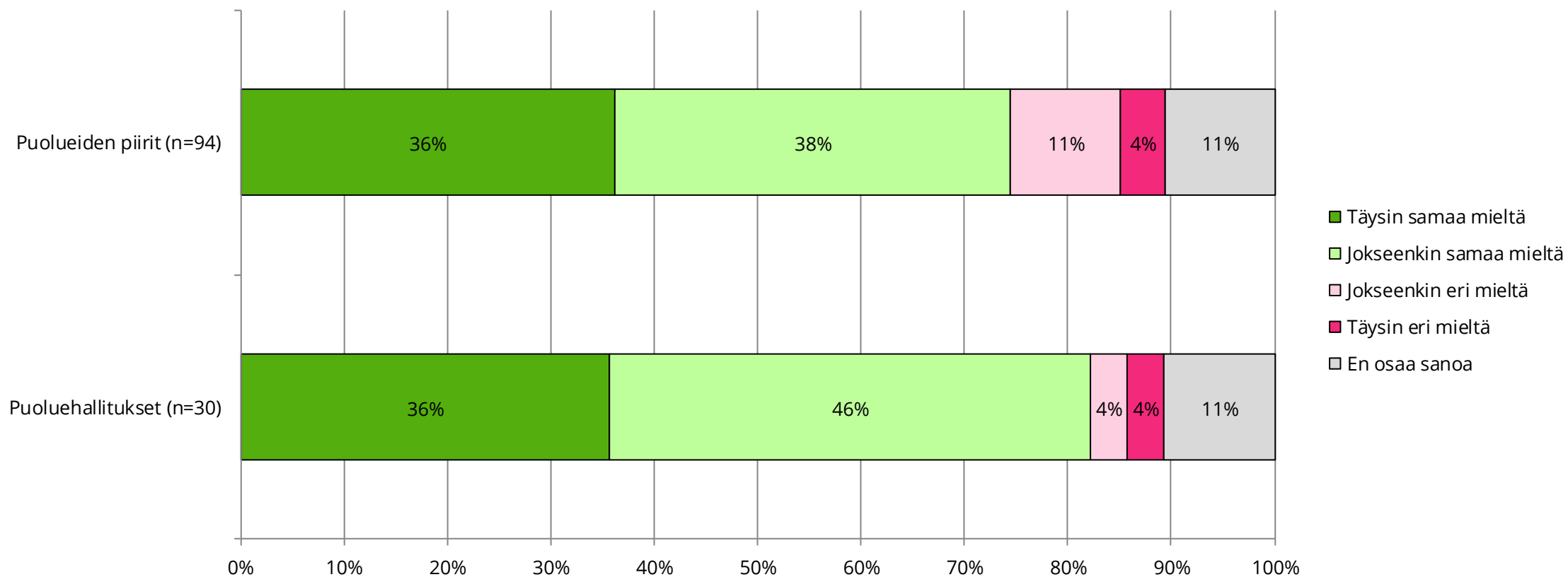
Valtakunnallinen opettajarekisteri

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Pidän tarpeellisena valtakunnallisen opettajarekisterin perustamista



Valtakunnallinen opettajarekisteri

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Pidän tarpeellisena valtakunnallisen opettajarekisterin perustamista



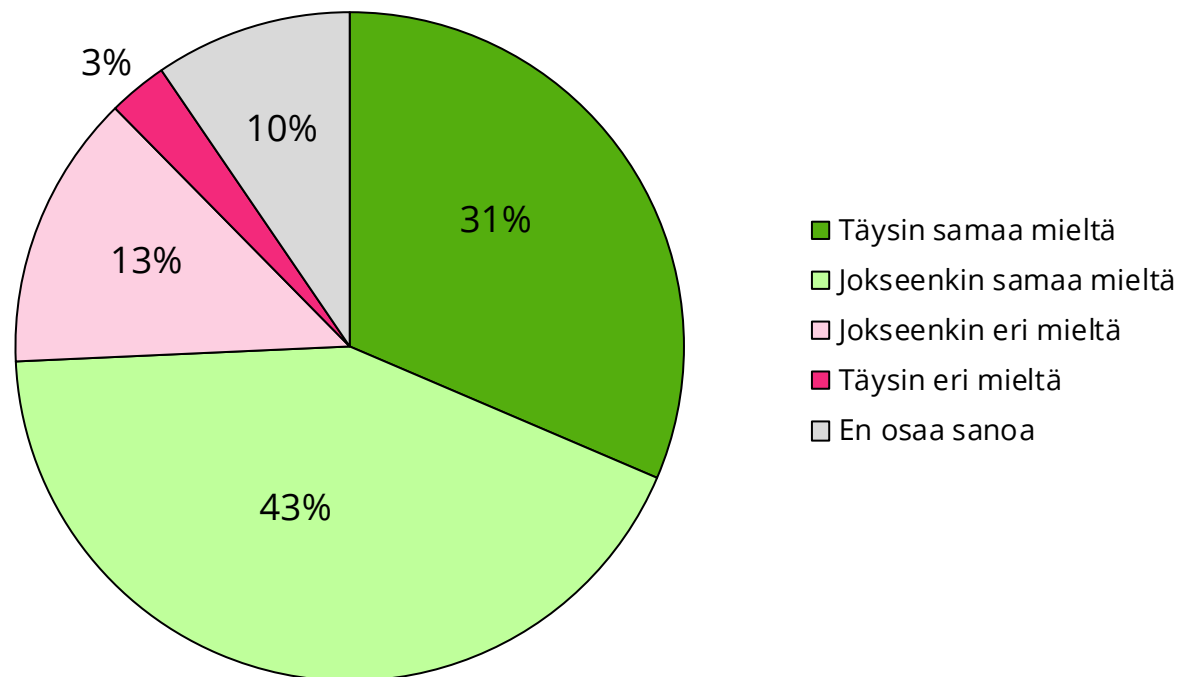
Kasvatus-, opetus- ja tutkimusalan työsuojeluohjelma

Johdanto: Väkivalta, sen uhka ja vaaratilanteet ovat lisääntyneet opetuslalla.

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään?

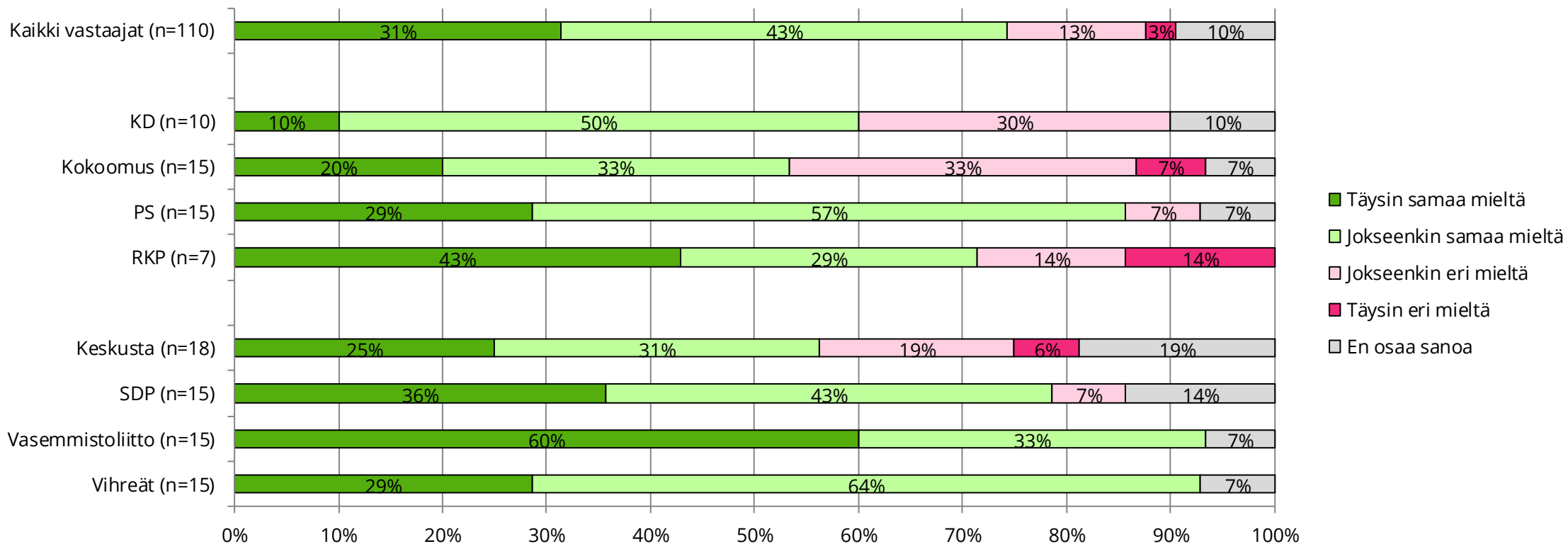
Jotta oppilaitokset olisivat turvallisia niin työpaikkoina kuin oppimisympäristöinä, on kasvatus-, opetus- ja tutkimuslalle luotava oma valtakunnallinen työsuojeluohjelma

Kaikki vastaajat (n=110)



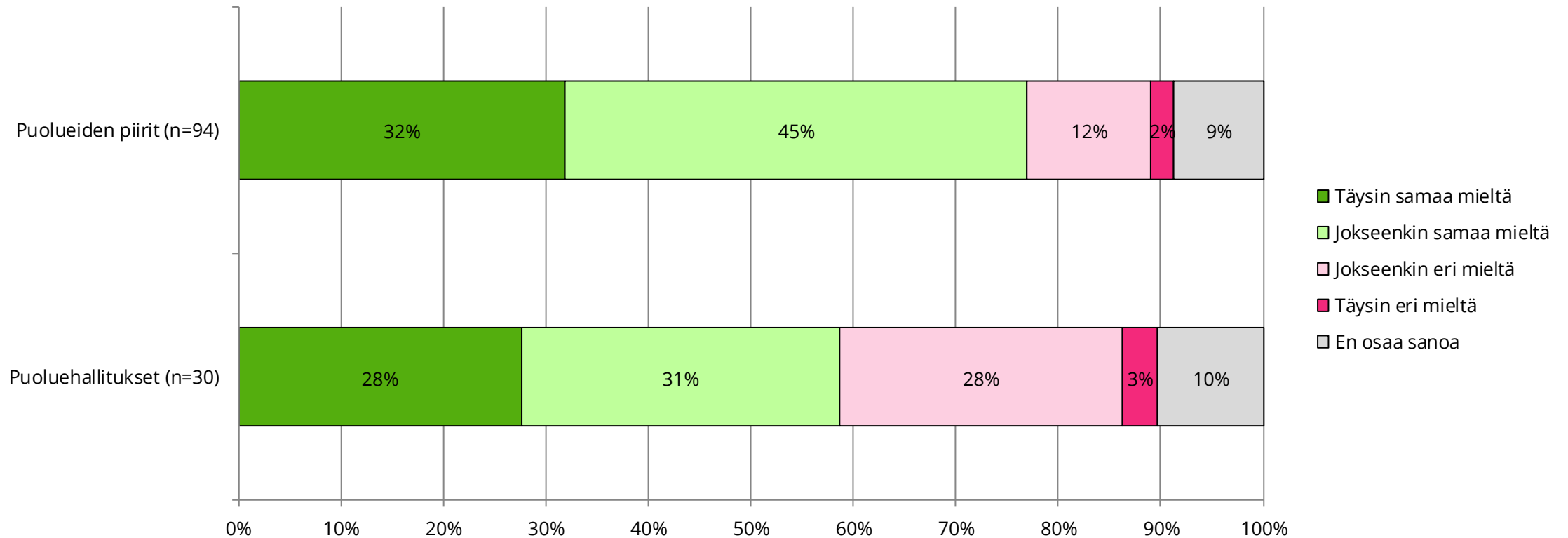
Kasvatus-, opetus- ja tutkimusalan työsuojeluohjelma

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Jotta oppilaitokset olisivat turvallisia niin työpaikkoina kuin oppimisympäristöinä, on kasvatus-, opetus- ja tutkimusosalalle luotava oma valtakunnallinen työsuojeluohjelma



Kasvatus-, opetus- ja tutkimusalan työsuojeluohjelma

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Jotta oppilaitokset olisivat turvallisia niin työpaikkoina kuin oppimisympäristöinä, on kasvatus-, opetus- ja tutkimusosalalle luotava oma valtakunnallinen työsuojeluohjelma

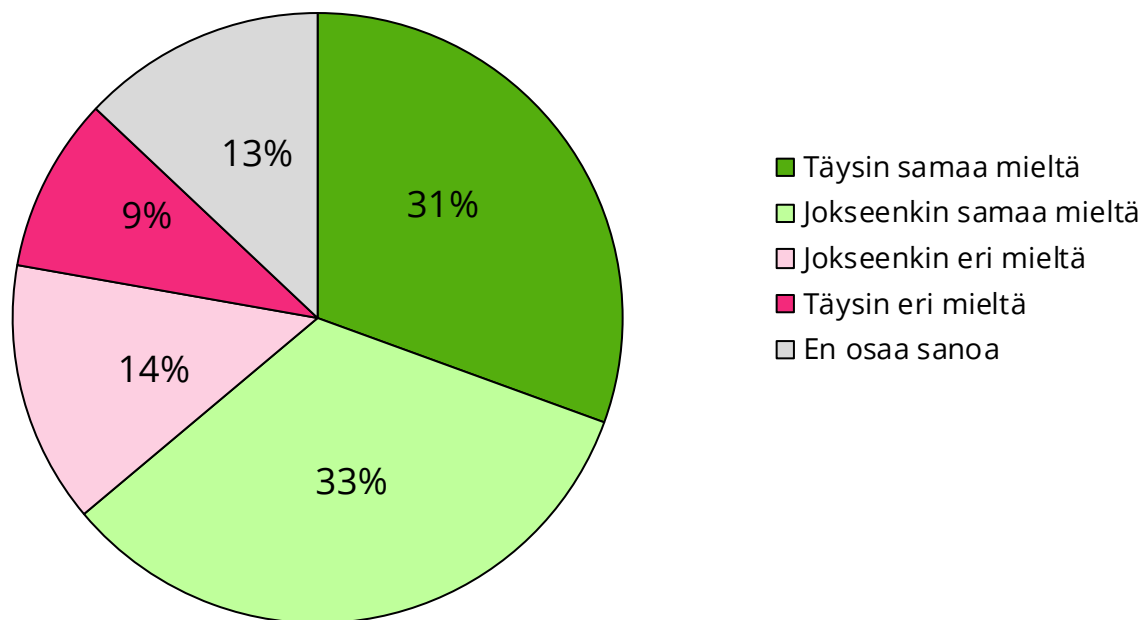


Valtakunnansovittelijan oikeus poiketa yleisestä palkkalinjasta

Johdanto: Suomessa otettiin käyttöön vientivetoinen palkkamalli, jossa valtakunnansovittelija ei voi esittää vientialaa korkeampia palkankorotuksia muille aloille. Yleisen linjan ylittävillä korotuksilla ja palkkaohjelmilla on menneinä vuosina pystytty korjaamaan alojen välistä palkkatasa-arvoa ja turvaamaan osaavan työvoiman saatavuutta.

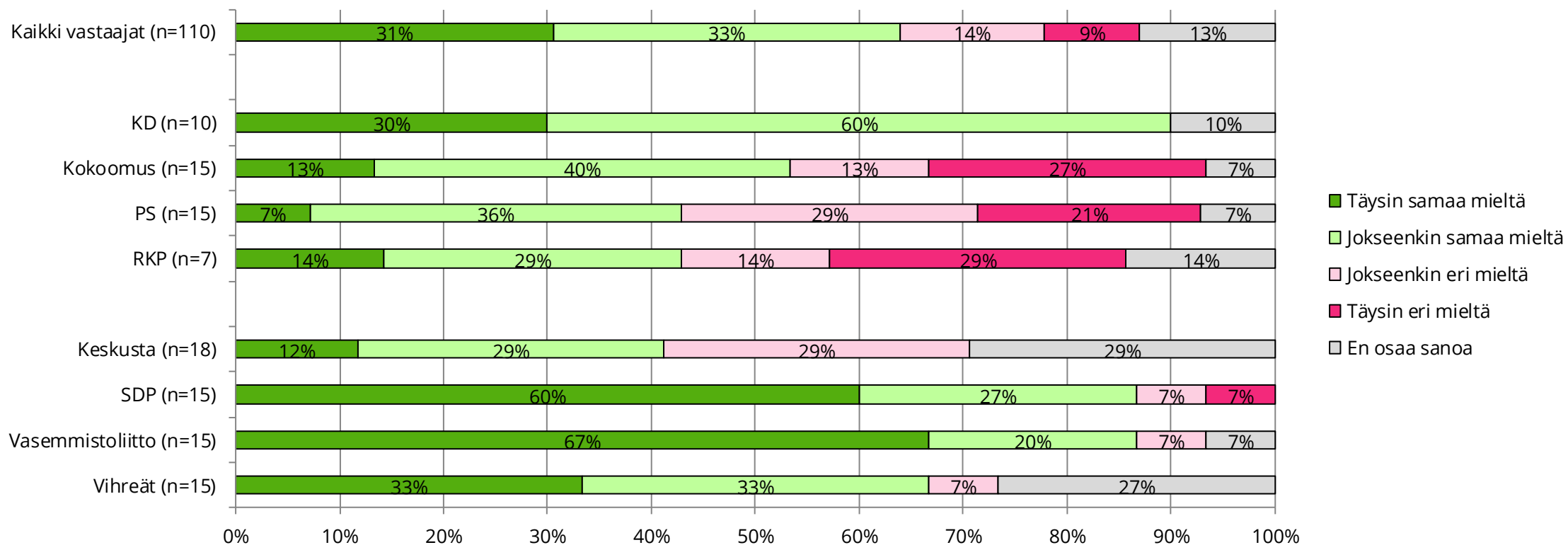
Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Valtakunnansovittelijan tulisi voida poiketa yleisestä palkankorotuslinjasta mm. osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi ja palkkatasa-arvon toteutumiseksi

Kaikki vastaajat (n=110)



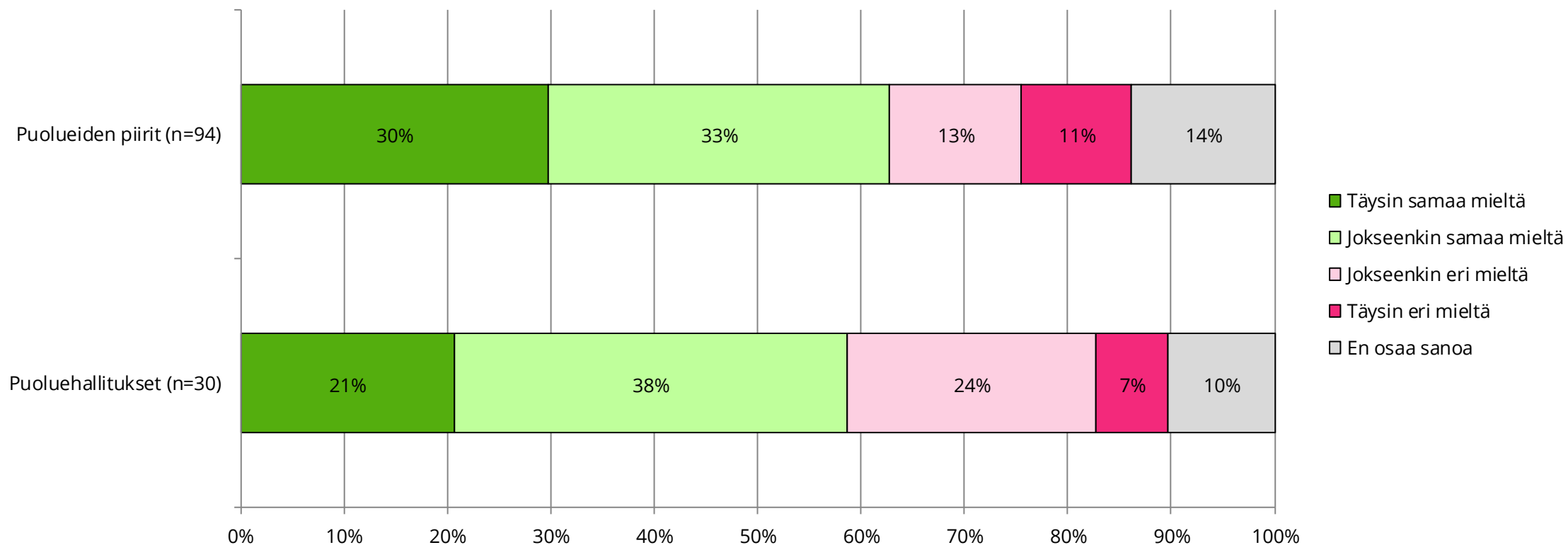
Valtakunnansovittelijan oikeus poiketa yleisestä palkkalinjasta

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Valtakunnansovittelijan tulisi voida poiketa yleisestä palkankorotuslinjasta mm. osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi ja palkkatasa-arvon toteutumiseksi



Valtakunnansovittelijan oikeus poiketa yleisestä palkkalinjasta

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Valtakunnansovittelijan tulisi voida poiketa yleisestä palkankorotuslinjasta mm. osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi ja palkkatasa-arvon toteutumiseksi



KOULUTUS TYÖURAN AIKANA

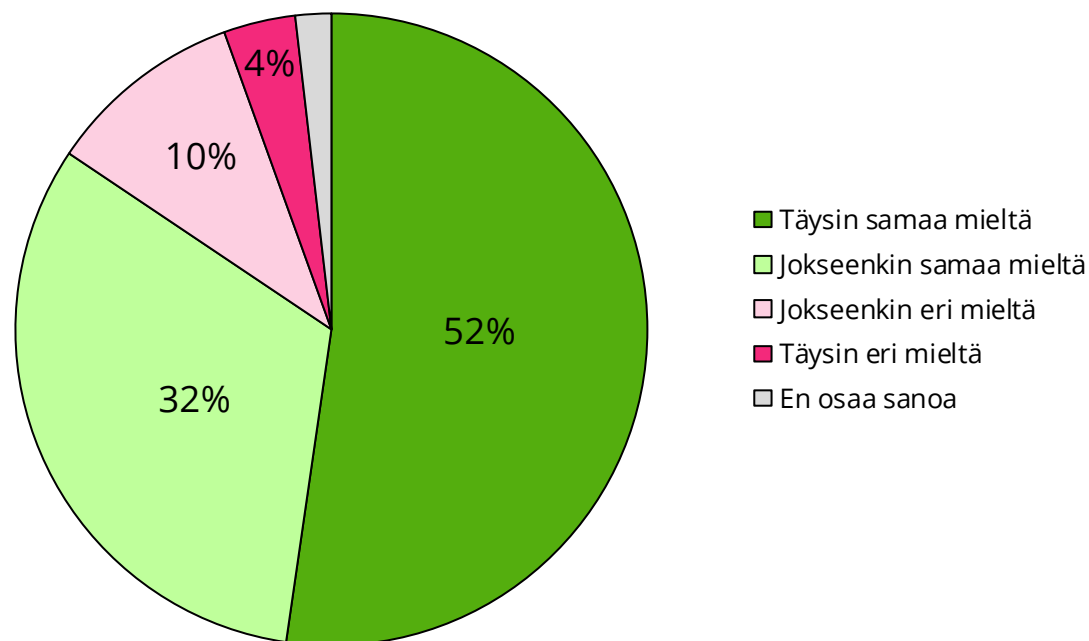


Tuki työuran aikaiseen opiskeluun

Johdanto: Suomessa ei tällä hetkellä voi saada taloudellista tukea työuran aikaiseen opiskeluun (kuten esimerkiksi entinen aikuiskoulutustuki). Työelämä muuttuu vauhdilla esimerkiksi teknologisen kehityksen myötä, ja tarve osaamisen päivittämiseen tulee tulevaisuudessa vain kasvamaan.

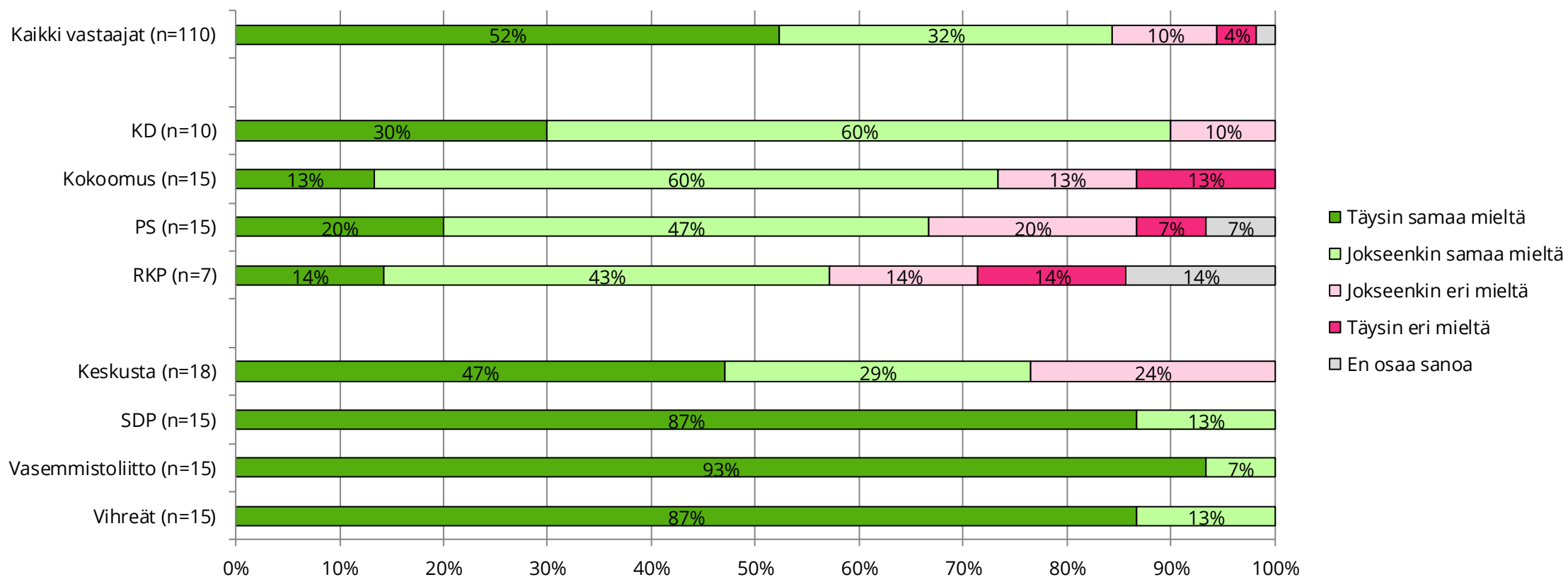
Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Suomeen tulisi luoda työuran aikaisen opiskelun mahdollistava tukimuoto

Kaikki vastaajat (n=110)



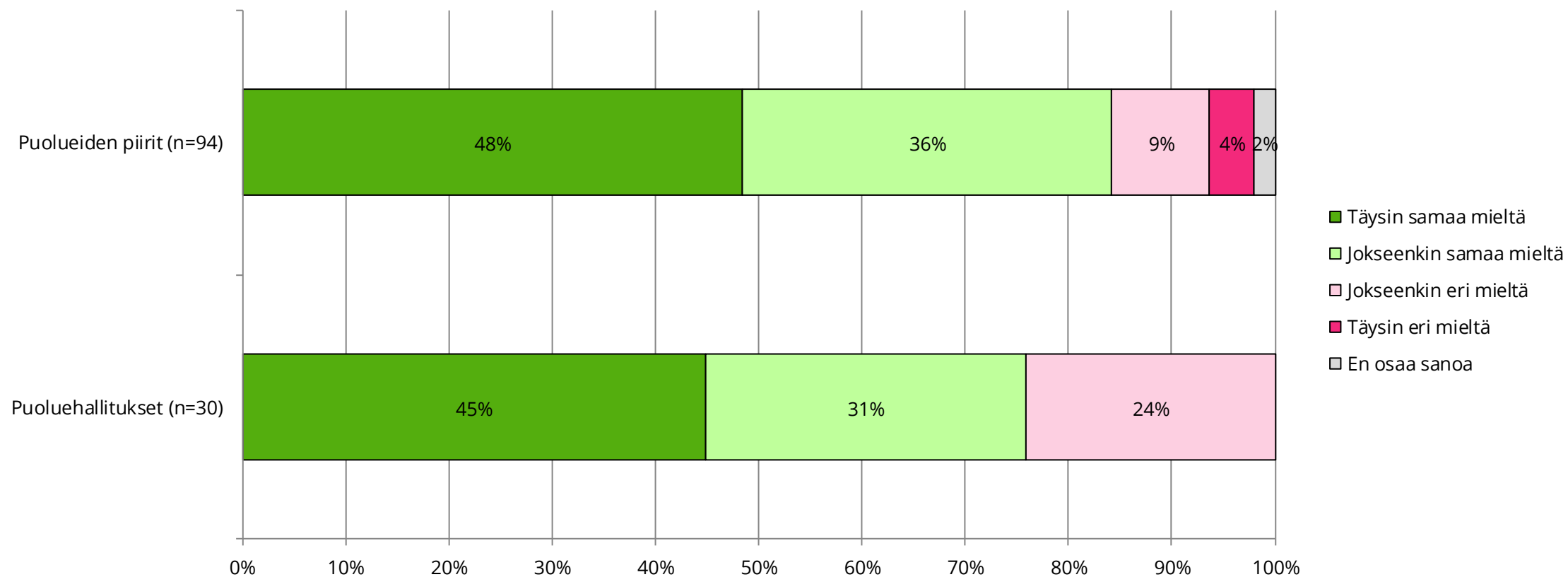
Tuki työuran aikaiseen opiskeluun

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Suomeen tulisi luoda työuran aikaisen opiskelun mahdollistava tukimuoto



Tuki työuran aikaiseen opiskeluun

Miten suhtaudut seuraavaan väittämään? Suomeen tulisi luoda työuran aikaisen opiskelun mahdollistava tukimuoto



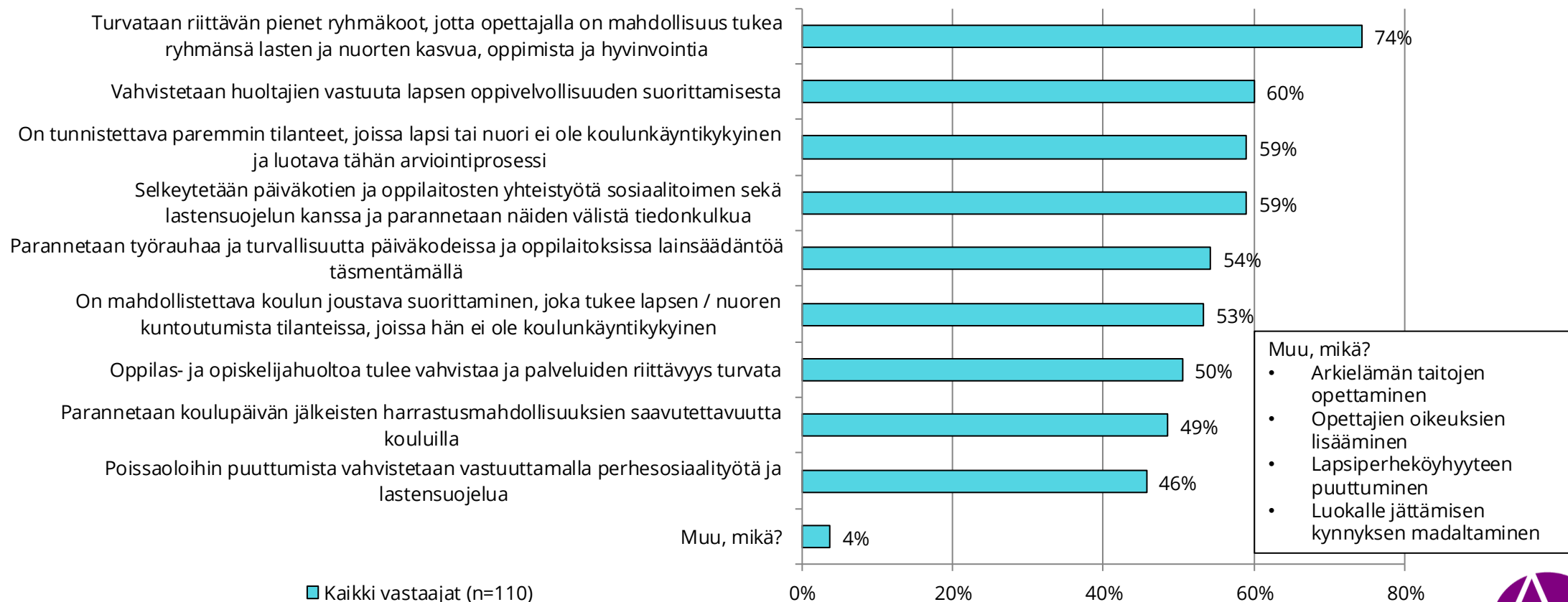
LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI



Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen

Johdanto: Viime vuosina eri tutkimukset, kuten Nuorisobarometri ja Kouluterveyskysely, ovat tuoneet esiin, että lasten ja nuorten hyvinvointi on heikentynyt monilla osa-alueilla. Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin parantaminen edellyttää monialaista ja moniammatillista tukea.

Miten lasten ja nuorten hyvinvointia tulisi edistää? Valitse kaikki keinot, jotka mielestäsi tulisi ottaa käyttöön.



Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen

Miten lasten ja nuorten hyvinvointia tulisi edistää? Valitse kaikki keinot, jotka mielestäsi tulisi ottaa käyttöön.	Kaikki vastaajat (n=110)	KD (n=10)	Kokoomus (n=15)	PS (n=15)	RKP (n=7)	Keskusta (n=18)	SDP (n=15)	Vasemmisto-liitto (n=15)	Vihreät (n=15)
Turvataan riittävän pienet ryhmäkoot, jotta opettajalla on mahdollisuus tukea ryhmänsä lasten ja nuorten kasvua, oppimista ja hyvinvointia	74 %	90 %	47 %	71 %	86 %	63 %	64 %	87 %	100 %
Vahvistetaan huoltajien vastuuta lapsen oppivelvollisuuden suorittamisesta	60 %	80 %	73 %	64 %	71 %	75 %	57 %	20 %	50 %
On tunnistettava paremmin tilanteet, joissa lapsi tai nuori ei ole koulunkäyntikykyinen ja luotava tähän arviointiprosessi	59 %	60 %	87 %	43 %	71 %	44 %	71 %	60 %	43 %
Selkeytetään päiväkotien ja oppilaitosten yhteistyötä sosiaalitoimen sekä lastensuojelun kanssa ja parannetaan näiden välistä tiedonkulkua	59 %	90 %	47 %	50 %	57 %	50 %	43 %	60 %	86 %
Parannetaan työrauhaa ja turvallisuutta päiväkodeissa ja oppilaitoksissa lainsäädäntöä täsmentämällä	54 %	80 %	40 %	71 %	29 %	44 %	64 %	53 %	50 %
On mahdollistettava koulun joustava suorittaminen, joka tukee lapsen / nuoren kuntoutumista tilanteissa, joissa hän ei ole koulunkäyntikykyinen	53 %	70 %	33 %	21 %	71 %	50 %	64 %	53 %	79 %
Oppilas- ja opiskelijahuoltoon tulee vahvistaa ja palveluiden riittävyys turvata	50 %	60 %	47 %	21 %	29 %	63 %	36 %	47 %	93 %
Parannetaan koulupäivän jälkeisten harrastusmahdollisuuksien saavutettavuutta kouluilla	49 %	40 %	40 %	50 %	57 %	63 %	29 %	40 %	71 %
Poissaoloihin puuttumista vahvistetaan vastuuttamalla perhesosiaalityötä ja lastensuojelua	46 %	70 %	60 %	29 %	14 %	56 %	57 %	20 %	50 %

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen

Miten lasten ja nuorten hyvinvointia tulisi edistää? Valitse kaikki keinot, jotka mielestäsi tulisi ottaa käyttöön.	Kaikki vastaajat (n=110)	Puolueiden piirit (n=94)	Puoluehallitukset (n=30)
Turvataan riittävän pienet ryhmäkoot, jotta opettajalla on mahdollisuus tukea ryhmänsä lasten ja nuorten kasvua, oppimista ja hyvinvointia	74 %	73 %	72 %
Vahvistetaan huoltajien vastuuta lapsen oppivelvollisuuden suorittamisesta	60 %	60 %	59 %
On tunnistettava paremmin tilanteet, joissa lapsi tai nuori ei ole koulunkäyntikykyinen ja luotava tähän arviointiprosessi	59 %	59 %	62 %
Selkeytetään päiväkotien ja oppilaitosten yhteistyötä sosiaalitoimen sekä lastensuojelun kanssa ja parannetaan näiden välistä tiedonkulkua	59 %	60 %	55 %
Parannetaan työrauhaa ja turvallisuutta päiväkodeissa ja oppilaitoksissa lainsäädäntöä täsmentämällä	54 %	56 %	48 %
On mahdollistettava koulun joustava suorittaminen, joka tukee lapsen / nuoren kuntoutumista tilanteissa, joissa hän ei ole koulunkäyntikykyinen	53 %	53 %	48 %
Oppilas- ja opiskelijahuoltoon tulee vahvistaa ja palveluiden riittävyys turvata	50 %	51 %	48 %
Parannetaan koulupäivän jälkeisten harrastusmahdollisuuksien saavutettavuutta kouluilla	49 %	48 %	41 %
Poissaoloihin puuttumista vahvistetaan vastuuttamalla perhesosiaalityötä ja lastensuojelua	46 %	46 %	52 %



YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET



Yhteenveto

- **Koulutuksen asema julkisena palveluna vahva**
 - Koulutus nähdään keskeisimpänä suojeltavana julkisena palveluna: yli 80 % katsoo, että siitä tulisi leikata vasta viimeisenä
 - Kokoomuksessa ja PS:ssa suhtautuminen on varauksellisempaa, mutta näissäkin noin puolet asettaa koulutuksen etusijalle
- **Laaja tuki koulutuksen kehittämiseksi**
 - 92 % päättäjistä kannattaa ikäluokkien pientymisestä vapautuvien resurssien suuntaamista (ainakin osittain) koulutuksen laadun parantamiseen; tuki on erityisen vahvaa vasemmistoliitossa
 - Koulutuksen pitkäjänteinen kehittäminen saa niin ikään laajaa tukea (noin 90 %)
- **Opettajien osaamisen ja työolojen kehittäminen saa kannatusta**
 - Enemmistö päättäjistä tukee opettajien kelpoisuusvaatimusten säilyttämistä, oikeutta täydennyskoulutukseen, työolojen kehittämistä sekä opettajarekisterin perustamista
- **Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen**
 - Pienet ryhmäkoot nähdään keskeisimpänä keinona tukea oppimista ja hyvinvointia (74 %), joskin kokoomuksessa tuki tälle on muita puolueita vähäisempää
 - Enemmistö kannattaa huoltajien vastuun vahvistamista koulunkäynnissä (poikkeuksena vasemmistoliitto), koulunkäynnin ongelmien parempaa tunnistamista sekä palveluiden yhteistyön tiivistämistä
- **Valtakunnansovittelijan oikeus poiketa palkkalinjasta – eniten jakava kysymys**
 - Valtaosa (64 %) kannattaa, mutta näkemykset jakautuvat voimakkaasti puolueittain: vasemmistoliitto (87 %) ja SDP (87 %) tukevat vahvasti, kun taas kokoomuksessa (53 %), PS:ssä (50 %) ja RKP:ssä (43 %) vastaavat luvut jäävät matalammiksi



Johtopäätökset tuloksista

- **Koulutus on poliittisesti suojattu kokonaisuus**
 - Koulutus kuuluu selvästi viimeisten leikkauskohteiden joukkoon
 - Avoimeksi jää, miten vahvasti tätä linjaa puolustetaan käytännön päätöksenteossa
- **Koulutuksen kehittämistä ja opettajiin panostamista tuetaan, mutta toimeenpano ratkaisee**
 - Opettajien osaamisen ja työolojen kehittämiseksi sekä koulutuksen kehittämiseksi yleisesti on laaja periaatteellinen tuki, mutta keinot ja painopisteet jakavat näkemyksiä puolueiden välillä → käytännön toteutus riippuu poliittisista prioriteeteista
 - Julkisen talouden paineet lisäävät priorisoinnin tarvetta
- **Puolueiden kokonaiskuva – vasemmisto-oikeisto-jako näkyy osassa kysymyksistä**
 - Suurimmat puolue-erot koskevat palkkapolitiikkaa ja työuran aikaista koulutusta – teemoja, joissa vasemmisto-oikeisto-jakolinja on selvä.
 - Koulutuksen arvostus yleisesti ja kielen oppiminen ovat kuitenkin teemoja, joissa puoluerajat ylittävä konsensus on vahva





Aula Research

Lisätietoja:

Ellinoora Helin
ellinoora.helin@aularesearch.fi
044 530 5310

Aino Ojutkangas
aino.ojutkangas@aularesearch.fi
0504071043

